TIETÄJÄ

TEOSOFINEN AIKAKAUSKIRJA

4:s v. Helsingissä, Elokuun 15 p:nä 1908 N:o 7 & 8.

MIKSI USKON TEOSOFIAAN?

I.

Vakava kysymys, johon odotetaan yhtä vakavaa vastausta.

Jaan vastaukseni neljään osaan ja tunnustan uskovani teosofiaan sentähden, että

1. Se ratkasee elämän arvotuksen.
2. Se sovittaa äärimmäiset vastakohdat, kuten „heikkouden“ ja „väkevyyden“, „köyhyyden“ ja „rikkauden“, „kylmän järjen“ ja heikon tunteen“, „tyhmyyden“ ja „viisauden“, „saastaisuuden“ ja „puhtauden“, j. n. e.
3. Se ei tee minkäänlaista ennakkopäätöstä eikä siis ole mikään kirkkokunta, lahko tai puolue.
4. Se vetoaa ja perustuu *ehdottomaan,* personattomaan oikeuteen.

Näistä neljästä eri vastauksesta olisi joko ensimäinen tai viimeinen tyhjentävä, mutta koska haluan käsitellä tätä vakavaa kysymystä sekä ylimalkaisuuden että yksityiskohtaisuuden kannalta, pidän tarpeellisena esiintyä neljä eri kertaa vastatessani kysymykseen, miksi uskon teosofiaan.

Nyt katsomme, miten teosofia täyttää ensimäisen tehtävänsä eli ratkasee elämän arvotuksen.

Ihmisolennossa, joka ei ole sillä kehitysasteella, että kuluttaisi jonkun kokonaisen ruumiselämänsä pelkästään aineellisessa ahertamisessa, herää usein kysymys, mikä on tämän elämän tarkotus. Yksinäisyydessä ollessani olen usein kysynyt itseltäni: „Kuka minä olen, mistä minä olen tullut ja mikä on lopullinen kohtaloni?“

Vuonna 1894 tilasin Berliinistä „Nicolaische Buchhandlungin" kirjaluettelon. Sitä selaillessani sattui silmiini erään kirjan nimi, joka herätti huomiotani. Kirjan nimi oli „Das Rätsel des Daseins und seine Lösung im Christentum." Sen tekijä oli eräs Hugo Lubenow-niminen pappi.

Tilasin mainitun kirjan — jonka nimi suomeksi olisi „Olemisen arvotus ja sen ratkasu kristinopissa" — ja luin sen suurella mielenkiinnolla. Suomensinkin sitä vähän toivossa saada julasta sen painosta. Mutta työtä en tullut pitkittäneeksi. Suomennoshaluni, merkillistä kyllä, loppui kesken. Vääräoppisuuden „paha henki" minua kaiketi jo silloin tietämättäni vaivasi.

Mainitun kirjan nimi oli suuremmoinen. Lupasihan teos selittää olemisen arvotuksen. Mutta kirjan luettuani en suoraan sanoen ollut yhtään viisaampi kuin ennen sen lukemistakaan. Olemassaolo oli minusta vieläkin yhtäläinen arvotus.

Kun nyt 14 vuoden kuluttua kysyn, missä vika oli, niin teosofinen elämänymmärrys tarjoaa minulle hyvin selvän ja yksinkertaisen vastauksen. Kirjantekijä käsitteli elämää, joka on sama kuin avaruus, yksinomaan muodollisen kristinopin kannalta

Kristillinen kirkko on samoin kuin muutkin muodolliset uskontokunnat ikäänkuin lohkassut itselleen pienen palan ilmenneestä elämästä. Tämän palan kannalta se yrittää selittää ja määritellä koko rajatonta elämää. Näin tehdessään on se menetellyt suhteellisesti yhtä taitamattomasti kuin henkilö, joka ostaisi ja aitaisi esim. 100 neliömetrin laajuisen maa-alan saadakseen tutkia koko maapallon pinnan.

Ei minkään erikoisuusperusteen kannalta koskaan voi saada tajunnalleen selväksi edes elämän „ääriviivoja" siitä yksinkertaisesta syystä, ettei rajattomuutta voi mitata. Ei ole mitään mittayksikköä, jota voitaisiin sellaisessa työssä käyttää.

Teosofia ratkasee elämän arvotuksen käyttämättä minkäänlaista mittayksikköä ja eroaa sentähden jyrkästi kaikista muista viisausopillisista suunnista ja järjestöistä.

On selvä asia, että mittaaja ei ole sama kuin mitattava ala, ja ettei tutkija ole sama kuin tutkittava asia. Mittaajan ja tutkijan täytyy välttämättä olla eri olio kuin tehtävä työ ja siinä käytetyt välineet.

Mitä on elämä? Se on monen järkeilyjärjestelmän kannalta lakkaamattomassa liikkeessä olevaa, eri hienousasteihin jakautuvaa, määrättyjen lakien hallitsemaa ainetta. Mutta on hyvin ymmärrettävää, että minkä tahansa määritelmän

tekijä ikäänkuin itseoikeutettuna seisoo määritelmänsä ulkopuolella. Kun koulupoika kirjottaa esim. aineen „ristiretket", niin hän vaistomaisesti erottaa itsensä — oman persoonansa — tästä aineesta. Jos ei hän sitä tekisi, ei hän tietäisi mitään tuosta asiasta, huolimatta siitä, että on historian oppikirjasta lukenut siitä yhtä ja toista.

Tämä huomautukseni voi monesta tuntua „paradoksilta" eli kaiken tunnustetun asiallisuuden rajojen sisäpuolelta poistumiselta. Mutta n. s. paradoksit ovatkin kaikkein tärkeimpiä teosofian kieliasun muotoja.

Otetaan selvempi esimerkki.

Opettaja selittää koululuokalle ihmisruumiin rakennetta. Hän on tuonut mukanaan ihmisen luurangon, jonka eri osia hän näyttelee oppilaille. Kukin oppilas tietää yhtä hyvin kuin opettajakin, että hänen sisässään on tuollainen luuranko, jota hän, kun sen omistaja on vainaja, katselee jonkinmoisella kammolla. Mutta jos joku oppilas ikäänkuin huomaamattaan eksyy kuvittelemaan, että hänen oma luurankonsa joskus seisoo koululuokalla nuorten, „elonhaluisten" oppilasten utelijasten katseitten esineenä, niin hän tuntee kammoa. Minkätähden? Sentähden, että hän uskoo, ettei „häntä enää ole" silloin kun hänen luurankonsa mahdollisesti on koulussa katsettavana. Hän pitää siis itsensä luurangostaan erillään olevana jonakin semmoisena aikana, jolloin muut pitävät hänet kuolleena, mutta lukee luurankonsa omaan itseensä niin kauan kun hän itsekin uskoo „elävänsä".

Erotus on juuri siinä, että tutkijan tajuntakeskus kaikissa muissa järkeilyjärjestelmissä pitää välttämättömänä katsoa elämää ikäänkuin ikkunasta, kun taas teosofia kasvattaa tajuntakeskusta *sulattamaan itseensä* kaiken sen maailman, jota tajuntaa rajottava olento tahtoo tutkia.

Teosofian kannalta ei elämä ole mikään arvotus juuri siitä syystä, ettei ole elämän vastakohtaa. Mutta kun teosofian tutkijat myös ovat persoonallisia olentoja, on persoona tietysti suhteessa muuhun eristettyyn elämään, ja persoonallisuuden kannalta voi siis teosofikin puhua „elämän arvotuksesta".

Mutta miksi sitten elämää on ruvettu pitämään arvotuksena? Siksi että tällaisen määritelmän tehnyt ihmisolento on tuntenut ja edelleen tuntee, että häntä ympäröivä aistillinen maailma — jota länsimaissa yksinomaan luullaan elämänilmaukseksi — ei vastaa hänen todellisuusihannettaan. Kun rusottavat tulevaisuustoiveet eivät toteudu, ja kun paraskin kuviteltu „onni" tuo mukanaan pettymystä, kärsimystä ja

mielenkaihoa, niin herää monessa elähtäneessä ihmisessä se vakaumukseksi pyrkivä tunne, ettei elämä ole sitä, mitä siltä odotetaan. Ja koska tavalliset kansanomaiset arvotukset ovat ainoa vertauskuvakieli, jota länsimainen ymmärryskanta sallii ja voi selittää, niin on tuntunut varsin sopivalta nimittää aistimuselämää suureksi yhteiseksi arvotukseksi.

Tavallisia arvotuksia voidaan selittää useammalla eri tavalla, vaikka niitten sanamuodon laatijain tajunnassa onkin ollut yksi ainoa tosiasia. Ilmenneen elämän „selityksiä“ on lukemattomia, mutta yksikään selittäjä ei arvaa oikein eikä siis saa ensi palkintoa, kuten tavallisten arvotusten selittämisessä tapahtuu. Mutta miksi ei sitten kukaan osaa elämän arvotusta oikein selittää? Siksi että kukin selittäjäkokelas on ilmenneen elämän lakien alainen eli „kuolevainen“ olento. Opettajasta täytyy hänen opettamansa asia olla voitettu kanta ennen kun hän on pätevä muita opettamaan, s. o. hänen ei enää tarvitse oppia sitä siinä muodossa, jossa hän sitä muille esittää. Mutta kenestä „kuolevaisesta“ on ilmennyt elämä voitettu kanta? Ei ainoastakaan.

Kaikki tavalliset viisausopilliset järjestöt ovat kykenemättömiä selittämään elämän arvotusta siitä yksinkertaisesta syystä, että niistä on ilmiöelämä ainoa tunnettu ja tunnustettu oleminen. Useat niistä kyllä olettavat, jopa tunnustavatkin jonkin hämäräperäisen, haaveellisen, tunteen suoman ja toivoman olemismahdollisuuden, mutta tällaiselle tavottelulle eivät nämä järjestöt voi tunnustaa edes „tieteellistä“ pätevyyttä. Sellainen olemismahdollisuus luetaan n. s. subjektiivisuuden häilyvään maailmaan ja ainoana todellisuutena pidetään vaan fyysillistä eli ruumiiseen suhteutuvaa aistimuselämää. „Olemme ja tulemme olemaan tietämättömiä“, sanovat tällaisten järjestöjen pääedustajat muka kaikkien ihmisten nimessä. Ei siis ihmettä, että länsimaissa solmitaan läheisiä ystävyysliittoja ainoastaan „kuolemaan asti“, ja että täällä luullaan „haudan kaikki tasottavan“.

Pulmallinen arvotus on todellakin sellainen „elämä“, jonka kestäväisyydestä ei itse eläjä mitään tiedä. Kiusalliselta tuntuu totisesti sellainen „olemassaolo“, jota hävittäjä aina väijyy. Sentähden ovat lännen kansat taipuisat jompaankumpaan kahdesta äärimmäisyydestä, joko sulkemaan tajuntakeskuksensa kaiken korkeamman elämän väreilyiltä ja tyytymään paljaaseen aistilliseen nautintoon, tai pitämään itseään jonkun yliolennon säälistä, suosiosta ja armahtavaisuudesta riippuvina avuttomina olentoina. Edellistä kansanlajia sopii nimittää materialisteiksi, jälkimmäistä kirkkouskovaisiksi.

Muodollinen kristinoppi osottaa, kuinka masentavan alhainen on länsimaisten kansojen elämänkäsitys silloinkin kun se on kirkkouskovaisuuden kannalla. Virallinen kristillinen kirkko opettaa vielä tänä päivänä, että taivaassa palkitaan kaikki kristityn kärsimykset, että taivaselämä on loppumaton samoin kuin „tuomittujen" vaivakin, että kuolemassa suletaan „armon ovi", s. o. poistetaan kaikki parannusmahdollisuus loppumattomiksi ajoiksi, että jumala tosin on pitkämielinen ja „odottaa" kauan, mutta että hän viimein „suuttuu" niin, ettei enää ollenkaan tunne sääliä!

Kristillisen kirkon elämänkäsitys on siis siveellisesti alhaisempi kuin materialistisen maailmankatsomuksen. Edellinen pysyen persoonallisuuden kannalla tunnustaa itsekkään nautinnon korkeimmaksi, iankaikkiseksi onneksi, jälkimmäinen panee sentään kuolemassa sulun itsekkäisyyden eteen.

Kristillinen kirkko nykyisessä tilassaan ei voi tunnustaa persoonallista korkeampaa elämää enempää kuin materialismikaan. Kummastakin on elämä alituista aistimusta, jonka keskuksena on persoonallinen minätajunta. Koko muu elämä on ja sen tulee olla suhteessa tähän minään, joka paisuessaan „nauttii" ja kutistuessaan „kärsii".

Kun tällainen persoonallinen minä-elämä on sangen lyhyt nykyään, tuntuu koko elämän arvotus joko aivan selittämättömältä tai olevan selitettävä ainoastaan siten, että persoonallisella, maanpäällisellä elämällä on yhtä persoonallinen, „ikuinen" jatkuvaisuus „haudan tuolla puolella". Mutta kun paljas järkeilykin, joka aina tahtoo tehdä johtopäätöksiä ja määritelmiä kokemusten perusteella, säälimättä antaa persoonallisuudesta sen lausunnon, ettei se voi „ikuisesti" jatkua, koska ei se ole „ikuisesti" ollutkaan, niin synnyttää kristillinen kirkko omasta helmastaan uskonluopioita eli „jumalankieltäjiä", joiksi sen lipunkantajat suvaitsevat nimittää ajattelijoita.

Teosofia eli „aikojen viisaus" tai oikeammin jumalviisaus tunnustaa elämän yhdeksi ainoaksi kokonaisuudeksi, joka täyttää koko avaruuden, jos niin sopimatonta sanaa kuin „täyttää" ensinkään sopii käyttää. Teosofian kannalta ei maailmaa tai maailmoja ole koskaan luotu, ei luoda eikä tulla luomaan. Kaikilla muodoilla — kuten n. s. taivaankappaleilla — on kyllä alkunsa ja loppunsa, mutta niitten „syntyminen" ja „häviäminen" avaruudessa ei ole mitään luomista vaan itse avaruuden väreilyä tai miksi sitä sopisi nimittää. Muuttumaton elämä henkii lakkaamatta „ulos" ja „sisään". Tämän henkimisen seurauksena on lukemattomien

elämänmuotojen „synty“ ja „häviö“. Se muuttumattoman elämän „uloshengitys“, joka on kauimmin ollut „ulkona“, s. o. muodollisuuden alaisena, kehittyy „eläväksi“ olennoksi, persoonallisuudeksi, yksilöllisyydeksi, suureksi hengeksi, jumalaksi j. n. e., kunnes se äärettömät ajanjaksot luomis-, palvelus- ja uhrautumistyössä oltuaan palaa takaisin „isän huoneeseen“, mistä se aikanaan lähti vaeltamaan.

Tällaisia muuttumattomasta elämästä lähteneitä, lähteviä ja siihen palaavia hengitysmuotoja on lukemattomia. Vanhimmat niistä ovat suuria jumalia, aurinkokuntien hallitsijoita, meistä katsoen rajattomia tiedossa ja viisaudessa. Mutta niin korkeita ja suuria kuin nämä tajuntakeskukset ovatkin, täytyy niitä sittenkin pitää „tomuna ja tuhkana“ siihen hirvittävään, aina käsittämättömään „pimeyteen“ verraten, jolle ei voi antaa minkäänlaista nimeä, joka ei ole mikään ja on samalla kaikki.

Näistä suurista jumalista, joilla on „kaikki voima taivaassa ja maan päällä“ alaspäin laskeuduttaessa on taas ääretön joukko kaikenasteisia tajuntakeskuksia, käsittäen m. m. ihmisolennot, eläimet, kasvit j. n. e. aina atomeihin ja niitten lukemattomiin alajaotuksiin asti.

Ihmisolento on ikäänkuin tomuhiukkanen mittaamattomassa avaruudessa, mutta hän on kehitykseensä nähden jo päässyt koko pitkälle sillä tiellä, joka loppuu persoonattomaan jumaluuteen — ikitietoon ja rajattomaan viisauteen. Mutta kaikki eri ihmisolennot ovat vuorostaan eri-ikäisiä henkisessä suhteessa. Ihmiskunnan nykyiset maanpäälliset jumalat ovat niitä pyhiä olentoja, todellisia ihmismajesteetteja, valkeuden enkeleitä, joitten on mahdoton elää itselleen, — olentoja, joita kutsutaan *viisauden mestareiksi.* Heidän lakkaamatonta uhrautumistaan saa nykyinenkin ihmiskunta kiittää siitä, että fyysillinen elämä on edes tällaista kuin se nykyään on.

Ottakaamme selvyyden vuoksi tällainen majesteetti — viisauden mestari — esimerkiksemme, kun tahdomme tutkia meitä ympäröivää ilmiöelämää. Kun katselemme eläimiä, emme tiedä, mitä niitten mielessä liikkuu. Mutta viisauden mestari voi milloin tahansa asettua kaikkien eri eläinten kannalle. Hän voi tuntea, mitä ne tuntevat, lyhyesti sanoen olla yksi niistä. Samoin voi hän tehdä kasveihin nähden, aina molekyyleihin ja atomeihin asti. Hän pitelee ja muovaa ainetta aivan kuin me tavalliset ihmiset pehmeää savea. Sellaiset olennot pitävät silmällä ja suojelevat meitä olemalla näkymättöminä luonamme. Mutta heitäkin hallitsee laki, jolle

he kumartavat. Hekään eivät voi „pelastaa“ ihmiskuntaa muulla tavalla kuin sitä palvelemalla ja sen hyväksi uhrautumalla.

Kaikki tutkimusjärjestelmät tavottelevat ja etsivät suurinta hyvää, vapautusta orjuutuksesta ja täydellistä sopusointua. Mutta kun ne ovat kadottaneet kaksi tärkeintä maailmankysymyksen ratkasuun tarvittavaa avainta, päättyvät niitten neuvot ja opetukset aina puolitiehen. Tuntuu katkeralta ivalta, kun vaaditaan yhtymään siihen länsimaissa hyvin yleisesti esiintyvään mielilauseeseen, että „kukin on oman onnensa seppä“. Aineellisen menestyksen huipulla oleva pohatta voi sanoa raatajalleen: „Auta itseäsi, kuten minäkin olen tehnyt. Kukin on oman onnensa seppä.“ Mutta nyt pitäisi paljaan jokapäiväisen järjenkin kannalta ymmärtää, ettei toinen voi samassa asiassa tehdä niinkuin toinen. Ei edes kahdella ihmisellä ole samoja edellytyksiä, puhumattakaan useammista. On siis mieletöntä sanoa, että ihminen tässä yhdessä ainoassa elämässä voisi saada aikaan mitä hän vaan tilapäisesti tahtoo. Mutta kun pidetään silmällä ihmisen kokonaisikää, joka jakautuu lukemattomiin persoonallisen elämän kausiin, niin silloin hän totisesti on „oman onnensa seppä“.

Kun eivät mitkään muut tutkimusjärjestöt usko karman lakiin ja jälleensyntymiseen, ovat elämän arvotuksen tutkijat niitä seuratessaan aivan kuin sokkosilla. Sentähden niissä järki täytyy „panna penkin alle“, jos mielii antaa sijaa oikeudentunnolle, ja päinvastoin kohdella tunnetta samalla tavalla, jos ei tahdo mielettömyyden uhriksi joutua.

Teosofinen maailmankatsomus on tietääkseni ainoa, joka ei milloinkaan joudu ristiriitaan itsensä kanssa, vaara, jota eivät mitkään muut viisausopilliset suunnat ja kirkkokunnat voi välttää, kun niitten oppeja ruvetaan todenteolla erittelemään.

Kun tunteekas ihminen talvella kääntää katseensa Pohjolan kirkkaalle tähtitaivaalle ja sydänkesällä matkustaa esim. Savon ihanien järvimaisemien läpi, niin hänet valtaa lumouksen tunne, joka on pikemmin masentava kuin rohkaseva. Luonto puhuu mahtavaa kieltä. Mutta minä tiedän omasta entisestä kokemuksestani, kuinka musertavan vaikutuksen kirkas tähtitaivas ja kesäpuvussaan oleva mainen luonto tekivät sieluuni silloin kun en tuntenut teosofiaa. Puhun teille, rakkaat lukijat, suoraan silloiset tunteeni. Tiesin, että nuo lukemattomat tähdet, jotka paljaskin silmä näkee, ovat suuria, ihania maailmoja. Olisin halunnut päästä taikavoiman avulla

niitä tutkimaan, mutta tiesin olevani maahan sidottuna. Kun uskoin fyysillisen elämäni kertakaikkiseksi, valtasi minut sanomaton katkeruudentunne, joka sanoi, että kun kuolema painaisi silmäni kiinni, en saisi edes täältä kaukaa katsella tähtiä enkä nauttia jumalan ihanan auringon suloutta. Minun teki mieleni kirota jumalaa ja kysyä: „Miksi heitit syötin näkyviin, kun et kumminkaan anna siitä maistaa?“

Katkeruudentunteeni mittaa yhtyi vielä moni maanpäällinenkin asia lisäämään. Muistin esim. historian oppikirjasta lukeneeni, että Kserkses-kuningas, tarkastaessaan moniin miljooniin nousevaa sotajoukkoaan, itki katkerasti sen tunteen painostamana, ettei tästä joukosta sadan vuoden kuluttua olisi ainoatakaan henkilöä jälellä.

Tuollaista masennusta en tähtitaivasta ja ihanaa luontoa katsellessani enää koskaan ole tuntenut sen jälkeen kun olen tullut tietämään jälleensyntymisen ja karman lain niiksi kahdeksi sinetiksi, joilla koko ilmenneen elämän salaisuus on lukittu. Ja minun sydämellinen haluni olisi saada huutaa kaikille samallaista nääntymystä tänä päivänä tunteville veljilleni ja sisarilleni:

„Muuttakaa mielenne ja uskokaa *teosofian evankeliumiin,* sillä se antaa teille horjumattoman rauhan ja levon, koska se selittää elämän arvotuksen.“

Aate.

Ristin ihme.

„Ihmeiden aika on ohi. Kun usko puuttuu, ei ihmeitä tapahdu.“

Totta kyllä — sillä usko on sydämen luova voima, joka saa ihmeitä aikaan — s. o. sellaista, mikä luonnollisen ymmärryksen ja aineellisen maailman kannalta on mahdottomuus. Suurimmat ihmeet tapahtuvat näkymättömissä, sydämen salatuissa kammioissa, mutta joskus on niiden heijastuksen suotu ilmetä näkyvästikin, todistamaan ulkonaiselle maailmalle henkisistä todellisuuksista. Nämä ulkonaiset ihmeet jäävät silloin historian asiakirjoihin muistomerkkeinä, joita myöhemmät sukupolvet ihmetellen katselevat, uskaltamatta kieltää, kykenemättä selittämään.

Varsinkin nykyaikana, jolloin kylmä ja pintapuolinen järkevyys niin usein tahtoo tukahuttaa paremmat tunteemme,

lamauttaa uskonvoiman ja sammuttaa innostuksen tulen, kääntyy usein katseemme menneisiin aikoihin, jolloin tietämättömyyden ja yksinkertaisuuden keskellä versoi mitä ihanimpia kukkia inhimillistä rakkautta ja uhrautuvaisuutta, palavaa jumalisuutta ja kiihkeää pyrkimystä pyhityksen tiellä. Uskonnollisuuden korkeampia kukoistuksia on ollut kaikkina aikoina ja kaikissa maissa, kristikunnassa ja sen ulkopuolella. Jumaluuden ääretön voima pukeutuu moniin muotoihin ja vaikuttaa monella tavalla. Meidän aikamme etsii aina näkyviä merkkejä ensi käsessä ja tahtoo niiden kautta saavuttaa järjelleen varman perustuksen. Se on yksi tie totuuden löytämiseksi ja se vie varmasti perille, kunhan etsiminen on vilpitön ja harras. Mutta tunnuslauseena on silloin oleva: *Nil humani a me alienum puto* s. o. „en pidä mitään inhimillistä itselleni vieraana". Epäilyksen ahdasmielisyys ja suvaitsemattomuus voi olla yhtä suuri kuin uskon.

Pimeimpänä keskiaikana, jolloin kristikunta oli syvimmälle vajonnut henkiseen sokeuteen ja taikauskoon, sortoon, ahneuteen, siveettömyyteen ja kaikkiin inhimillisiin himoihin, jolloin näytti siltä kuin kristinuskolla ei olisi enää mitään uusiutumisen toivoa, syntyi ja eli Italiassa Pyhä Fransiskus Assisilainen, joka oli kutsuttu suureksi rauhalliseksi uskonpuhdistajaksi eli paremmin uskonsyventäjäksi. Hänen tehtävänsä ei ollut kirkon oppia ja uskon kaavoja muuttaa — kristikunta ei ollut vielä kypsynyt uutta vastaanottamaan — vaan ainoastaan valaa niihin tervettä elämää ja näyttää elävällä esimerkillä, mitä totinen kristillisyys voi olla. Hän johdonmukaisesti kokonaan pidättäytyi kaikesta opinkiistasta ja vetosi ainoastaan sydämen todellisiin voimiin ja henkiseen tahtoon. Suuri oli hänen elämäntyönsä ja kauas ulottui hänen vaikutuksensa; hän on yksi kristikunnan suurimpia ja puhtaimpia yksilöitä. Hänen elämästään kerrotaan seuraava merkillinen tapaus:

„— — — Arno-joen yläjuoksun tienoolla kohoo yli Apenninien vuoriston suuri basalttikallio Alvernia, josta katse yltää itään ja länteen poikki Italian niemimaan kumpaankin mereen asti. Tälle kalliolle päästään vain yhtä ainoata polkua myöten ja se on yltänsä synkkien rotkojen ja halkemien viiltämä, mutta rinteillä kasvaa voimakkaita tammeja ja reheviä pinja- ja pyökkipuita sekä kaikenvärisiä tuoksuavia kukkia. Tuhansittain siellä parveilee lintuja ja vilpoisat terveelliset vuoristotuulet sitä liehtovat.

Tämän vuoren antoi muuan rikas tuskulanolainen ylimys Orlando de Chusia Pyhälle Fransiskus Assisilaiselle

erakkosijaksi, minne hän voisi vetäytyä ihmisten ilmoilta. Tänne lähti nyt pyhimys „pienten veljiensä“ kanssa viettämään pääenkeli Mikaelin 40 paastopäivää.

Kaksi yötä he jo taipaleella viipyivät, mutta kolmantena päivänä P. Fransiskus oli niin väsynyt ja sairas, että hänen kumppaniensa täytyi pyytää köyhää maalaista lainaamaan hänelle aasinsa. Ja heidän kulkiessaan eteenpäin sanoi talonpoika astellessaan aasin jälessä: „Sanoppa minulle, etkö sinä ole Fransiskus Assisilainen?“ Ja kun hän myönsi olevansa, virkkoi talonpoika: „Katso sitten, että pyrit olemaan yhtä hyvä kuin ihmiset sinua pitävät, niin että ne, jotka sinuun uskovat, eivät pettyisi odotuksessaan“. Ja heti Fransiskus riensi aasin selästä ja heittäytyi polvilleen talonpojan eteen, suuteli hänen jalkojaan ja kiitti veljellisestä kehotuksesta.

Näin he nousivat ylöspäin vuoristoa, kunnes tulivat Alvernian juurelle ja siellä Fransiskuksen levätessä tammen varjossa tuli laumoittain lintuja siipiään räpytellen ja iloisesti laulaen, ja ne laskeutuivat hänen olkapäilleen ja syliinsä ja jalkoihinsa [1]). „Luulenpa — sanoi hän — Jumalalle olevan otollista, että me olemme tulleet tälle vuorelle lepäämään. Katsokaa, kuinka iloisesti lintu-veljemme ja -siskomme meidän tuloamme tervehtivät.“

Kauniin lehtipuun juurelle vuoren huipulle rakensivat veljet hänelle oksista majan, jossa hän eli yksinään rukouksissa, erillään muista, sillä hänen kuolemansa aavistus jo häntä varjosti. Tämän puun vieressä nousi Fransiskus monasti haltioissaan ylös ilmaan ja monta kertaa kävivät enkelit hänen luonaan tuomassa lohdutusta.

Myöhemmin panivat veljet puunrungon suuren rotkon poikki ja Fransiskus piiloutui vielä yksinäisempään paikkaan, jossa ei kukaan voisi kuulla hänen huutojaan. Haukka, jolla oli pesänsä hänen majansa vieressä, herätti hänet huudollaan aamuisin, sitä myöhemmin, mitä väsyneempi hän oli, ja seurasi häntä pitkin päivää katseellaan.

Tässä autiossa paikassa syyskuussa, pyhän ristin päivänä varhain aamulla, ennenkuin vielä aamurusko taivaanrannalla kajasti, oli Fransiskus polvillaan kasvot pimeätä itää kohti; hän rukoili kauan ja hartaasti Herralta Jeesukselta kahta armonosotusta ennen kuolemaansa. Ja ensimäinen

[1]) Monta tämänlaista tapausta kerrotaan Fransiskuksen elämästä, jolloin villit eläimet osottivat tuntevansa sitä voimakasta rakkautta, mikä hänestä huokui ympäristöön.

Suom.

oli se, että niin paljon kuin kuolevainen liha voi sen kestää, hän saisi ruumiissaan tuntea sen kivun, minkä Herramme kärsi viimeisinä päivinään; ja toinen toivomus oli, että hän voisi sydämessään tuntea sen äärettömän rakkauden, jonka vuoksi Herra sellaisen kivun oli ottanut päällensä.

Nyt hänen näin rukoillessaan, katso mahtava kuusisiipinen Serafi, sanomatonta kirkkautta hohtava tuli häntä kohti lentäen, kantaen ristiinnaulitun miehen kuvaa. Kaksi Serafin kuudesta siivestä oli nostettu ristiinnaulitun pään päälle ja kaksi oli lentoon levitetty ja kaksi peitti koko ristillä olevan ruumiin.

Silloin kun Serafi tuli lähemmäksi, niin ristiinnaulitun silmät katsoivat Fransiskuksen silmiin läpitunkevasti, suloisesti ja peljättävästi; ja tuskin jaksoi pyhä mies kestää sitä riemua ja sitä tuskaa, millä tuo katse häntä kulutti ja hänen ruumiisensa poltti Kristuksen kärsimyksen kaltaisuuden. Sillä puhki hänen käsiensä ja jalkapohjiensa tunkeutuivat naulat ja niiden kannat olivat pyöreät ja tummat, mutta kärjet taappäin taivutetut ja toiselle puolelle kiinni nitistetyt; ja hänen oikeaan kylkeensä avautui syvä peitsen haava, ja aukko oli punainen ja verta tihkuva. Kauhistuttava oli kärsiä näiden haavain tuskaa ja jalkainsa nauloilta Fransiskus tuskin saattoi seisoa eikä alussa lainkaan voinut kävellä.

Tällainen oli Kristuksen Pienen Veljen kirkastus Hänen näkyväksi kuvakseen Alvernian vuorella . . . Kaksi vuotta hän kesti Kristuksen kaltaisuuden riemua ja tuskaa ja monta ihmettä hän teki sillä ajalla ja monta ylevää sanaa lähti hänen suustaan. Niinä päivinä hän sepitti „auringonlaulunsa“ ja monessa kylässä ja kaupungintorilla sitä lauloivat veljet vaeltaessaan kaksin ja kaksin sielujen puolesta työtä tekemään. Mahtava ylistyslaulu Korkeimmalle Jumalalle oli tämä auringonlaulu . . .“ [1])

Onko tämä kertomus satua? Ei vaan vankkaa todellisuutta, yhtä varmaa kuin konsanaan mikä muu historian tapaus. Vaikka P. Fransiskus kaikin tavoin olisi tahtonut peittää niitä näkyväisiä merkkejä, jotka ihmeellinen kokemus oli jättänyt hänen ruumiisensa, ei se luonnollisesti onnistunut ja sanoma niistä levisi laajalle jo hänen eläsessään. Se ei siis ollut myöhemmin kokoonpantu legenda vaan monen samanaikuisen silminnäkijän todistama, joiden joukossa mainittakoon itse paavi Aleksander VI ja useat kardinaalit. Fransiskuksen kuoltua saattoi jokainen läsnäolija omin silmin

[1]) W. Canton, *Book of Saints*.

tullà vakuutetuksi siitä, että nämä omituiset kovat, mustat kasvannaiset käsissä ja jaloissa, jotka erehdyttävästi muistuttivat läpilyötyjä nauloja, todella olivat olemassa. Ja syvä haava hänen kyljessään ei koskaan näiden kahden vuoden ajalla mennyt täysin umpeen vaan usein vuoti verta. Mutta vaikkei kukaan lääkäri sitä milloinkaan hoitanut, ei siihen tullut haavakuumetta eikä myrkytystä.

Tässä meillä on yksi „ristin ihme". Se on tosiasia ja siis luonnon järkähtämättömien lakien voimalla tapahtunut, mutta fyysillisen luonnon kannalta selittämätön ihme. Tiedemiehet sitä analysoivat, antavat sille erikoisen nimen — *stigma* — ja kokoovat historiasta ja nykyajasta samanlaisia tapauksia, jolloin „voimakas mielikuvitus vaikuttaa ruumiin kudoksiin järkyttävästi."

Hyvä on, että näin tieteellisesti konstateerataan, kuinka henkisillä voimilla on ylivalta ainemaailmaan nähden. Mutta tärkeintä ja merkillisintä Fransiskuksen „kirkastumisessa" ei suinkaan ole naulojen jäljet ruumiissa vaan hänen sisällinen kokemuksensa. Ajatelkaamme! Luonnolliselle ihmiselle on oma onni ja nautinto pääasia. Kehittyessään hän ensiksi oppii mielihyvällä katselemaan muiden ihmisten menestystä ja iloa, kunhan se ei hänen omia etujaan mitenkään häiritse. Vähitellen hän oppii vaihtamaan ruumiilliset nautinnot henkisiin eli oikeastaan sielullisiin. Mutta vaikka hän nyt ajatus- ja tunne-elämältä etsii sitä onnea, jota hän ei enää löydä ruumiin himojen tyydytyksestä, on vielä itsekkäisyys hänen elämänsä pohjasäveleenä.

Tuleeko aina näin olemaan? Onko ainiaan ihmisen etsittävä itselleen, omalle itselleen tyydytystä yhä hienommassa ja älykkäämmässä muodossa? Eikö hänelle joskus voisi aueta eteen joku uusi ihanne? Monet tiedemiehet ja käytännölliset ihmiset ovat taipuvaiset vastaaamaan: „Ihminen ei voi muuttaa omaa luontoaan. *Tietysti* aina jokainen etupäässä huolehtii itsestään. Muutenhan ei olisi kehitystä, sillä taistelu olemassaolosta on läpi luomakunnan edistystä johtava voima. Sentähden sellaiset haaveilijat kuin Fransiskus ja muut munkkilaisuuden kannattajat ovat luonnottomia kasvannaisia ihmiskunnan puussa. Ne ovat joko sairaaloisia kiihkoilijoita tai teeskentelijöiiä, jos kuvittelevat elävänsä muiden puolesta pyytämättä mitään itselleen. Varmaan he niin vahvasti ajattelevat taivaallista palkkaa, että sen toivossa ovat valmiit kärsimään mitä tahansa maan päällä."

Näin harkitsee jokapäiväinen ihminen. Mutta vaikka me emme käytännössä kykenekkään epäitsekkyyttä toteutta-

maan, tahtoisimme kuitenkin nähdä sen ihanteena edessämme, tahtoisimme tietää, että ihmiselle kerran on mahdollista, noudattaen omaa todellista luontoaan, valita itselleen kärsimys, jotta veljensä saisi iloita, valita vapaaehtoisesti, mitään palkkaa pyytämättä nykyisyydessä tai tulevaisuudessa. Ja sentähden me välttämättä tarvitsemme sellaisia suuria esikuvia, joiden jälkiä voimme pyrkiä seuraamaan. Tämä jumaloitavan ihanteen tarve kuvastuu hyvin äskeisessä kertomuksessa, kun talonpoika varottaa Fransiskusta pettämästä tuhansien odotusta. Jos edessämme on joku, joka totisesti kulkee „ristin tietä" ja tunnemme hänen samalla omistavan sopusoinnun ja rauhan, niin se voi vaikuttaa sen, jota eivät vaikuta saarnat ja vakuutukset: me uskomme tähän ikuiseen ihanteeseen ja alamme siihen pyrkiä.

Suuri on ristin mysterio. Kaikissa uskonnoissa on ristin pyhä symboli ollut tunnettuna ja eri vivahduksissa on siihen liittynyt uhrautumisen aate, sillä se on Kaikkeuden Peruslaki eikä suinkaan itsekäs taistelu olemassaolosta. Koska henki on ainoa ikiolevainen, ei sen tarvitse pelätä häviötä, ei tarvitse varoa tappiota, vaan mitä enemmän se antaa itsestään, sitä enemmän se kasvaa.

Mahtavan ja suurenmoinen on evankeliumin esitys täydelliseksi tulleen Ihmisen Pojan uhrautumisesta. Vielä ei kristikunta ole oppinut muuta kuin aakkoset ristiinnaulitsemisesta ja uhrikuolemasta. Vähitellen alkaa meille selvitä, ettei tämä ole aiottu historiallisen tapauksen kertomukseksi vaan että se on henkisen kehityksen tiellä se suuri vihkimyksen portti, josta aukeaa Täydellinen Elämä. Kerrassaan lapsellista on puhua niistä sanomattomista kärsimyksistä, joita muka naulat y. m. Jeesukselle tuottivat. Hän ei olisi ollut se Suuri mikä hän oli, jos hän olisi edes välittänyt ohimenevistä fyysillisistä tuskista. Ei, vaan hänen kärsimyksensä oli siinä, että hän uhraa oman elämänsä ihmisveljiensä puolesta, että hän ottaa viedäksensä Jumalan luo kaikki ne, jotka hänen kauttansa Jumalaa etsivät. Ja se työ ei ole muutamissa hetkissä täytetty, se on vuosituhansien tehtävä. Ristiinnaulitsemisen tapahtuma oli Jeesus-opetuslapselle ulkonaisena merkkinä ja symbolina siitä, että hänen työnsä Vapahtajana oli *alkanut*. Tästä lähtien on hänen personallinen elämänsä loppunut; hän on täydellisesti yhdistynyt ihmiskuntaan, hän elää, kärsii ja riemuitsee jokaisessa ihmisyksilössä, joka pyrkii Kristus-ihannetta kohti. Hän seisoo koko kristikunnan takana sitä ohjaten ja vaalien, sen puolesta taistellen ja väsymättä työtä tehden.

Näin sanoo meidän päivinämme teosofia. Me voimme siten saada paremman järkiperäisen selvityksen Kristus-mysterioon kuin entisinä aikoina oli tarjolla. Mutta tämän totuuden sisäinen käsitys voi olla meistä paljon kauempana kuin monelle entisajan yksinkertaiselle hartaalle uskovalle. Sisäinen totuus on jokaisen itse elettävä; sitä ei kukaan voi toiselle antaa, vaikka hän puhuisi enkelin kieltä. Kärsimyksen mysteriota tutakseen vetäytyi Fransiskus Alvernian vuorelle. Ja siellä itse Kristus kuuli hänen huutonsa, antoi hänen tuntea ensimäisen esimaun suuresta Vihityn Elämästä ja jätti hänen ruumiisensa näkyvät ja pakottavat kivun merkit, jotka hänelle itselleen ja muulle maailmalle todistaisivat, että Uhri ei ole teeskentelyä tai haaveilua, vaan että ihminen kerran tulee täydellisesti voittamaan itsekkyyden ja ei ainoastaan sietämään kärsimyksiä vaan suorastaan pyytämään niitä voidakseen kypsyä ihmisten Vapahtajaksi.

Kun jokapäiväinen ihminen kuulee puhuttavan Ristin Tiestä, joka on välttämätön korkeimpaan elämään pääsemiseksi, tuntee hän alakuloisuutta. Onko siis kärsimys olemassaolon lopputarkotus? Silloinhan onkin maailmanjärjestys epäonnistunut? Tähän vastaa Mestarin ääni: „Joka tahtoo pelastaa henkensä, on sen kadottava, mutta joka kadottaa henkensä minun tähteni, on sen säilyttävä.“ Se joka Jumalaa niin palavasti himoitsee, että hänen tähtensä uskaltaa heittäytyä kuoleman ja kärsimyksen kuiluun, löytääkin sieltä uuden elämän, joka on mitä korkeinta rauhaa ja riemua verrattuna ainemaailman tunteisiin [1]). Mutta jos Pyhyyden Tietä kutsuttaisiin ilon ja onnen tieksi, eivät pyrkijät sitä löytäisi, sentähden että se mitä he onneksi tuntevat ei ole vielä muuta kuin aallon nousu vastakohtien merellä ja sitä seuraa välttämättä lasku — kärsimys. Ei löydy Ristin Tie myöskään kärsimyksistä: „Jos minä antaisin ruumiini poltettaa eikä olisi minulla rakkautta, ei se minua mitään hyödyttäisi.“ Se on kaikkein maallisten tunteitten ja käsitysten vastakohta ja samalla niiden kaikkein korkein täydennys, se on todella ihme ja ihmeistä suurin.

Niinä kahtena vuotena, jolloin Fransiskus „kantoi ympäri Herran Jeesuksen kärsimisen ja kuoleman ruumiissansa“, apostolin sanojen mukaan (Kol. 1: 24 ja 2 Kor. 4: 10), oli hänellä hengessään sellainen autuus ja riemu, mikä selvästi kuvastuu ennenmainitussa „auringonlaulussa“. Hän kulki ympäri levittäen siunausta ja rauhaa kaikille, jotka hänen

[1]) Kts. Annie Besantin sanoja, „Omatunto“ 1907 siv. 263.

yhteyteensä tulivat. Hän oli elävä todistus siitä, että todellakin Kristus voi syntyä kaikissa ihmisissä.

Älkäämme joutuko epätoivoon, vaikka tuntisimmekin olevamme vielä kaukana opetuslapsiuden korkeasta ankarasta Tiestä, vaikka emme voisi toivoakaan vielä tässä elämässä kykenevämme heittämään kaikki maalliset siteet ja tallaamaan itseyden käärmeen jalkaimme alle. Kääntäkäämme ainakin silmämme kohti täydellisen rakkauden ja uhrautumisen ihannetta, ajatelkaamme sitä aina kesken työtämme, kesken lepoamme, aamuin ja illoin, niin valmistamme sille vähitellen sisässämme maaperän. Työ on ikuista, se on ennemmin tai myöhemmin tehtävä eikä toinen voi tehdä sitä meidän puolestamme. Mutta ne Suuret, jotka ovat kantaneet ristin meidän edellämme ja kehottaneet meitä seuraamaan, ovat yhä keskellämme, niiden silmät katsovat meitä odottaen ja niiden myötätunto herättää sydämemme vastakaiun — heidän olemassaoloaan aina kiitollisina muistakaamme.

V. H. V.

DHAMMAPADA.

BUDDHANOPIN TIE.

XV.

Onnellisuus.

197. Onnellisesti me totta tosiaan elämme, kun emme vihaa niitä, jotka meitä vihaavat! Vihaajoittemme kesken elämme vihasta vapaina!

198. Onnellisesti me totta tosiaan elämme, vapaina kivuista kituvien kesken! Kituvien kesken eläkäämme kivuista vapaina!

199. Onnellisesti totta tosiaan elämme ahneudesta vapaina ahneiden kesken! Ahneiden kesken eläkäämme ahneudesta vapaina!

200. Onnellisesti totta tosiaan elämme, vaikka emme kutsu mitään omaksemme! Me olemme kuin kirkkaat jumalat, jotka onnesta saavat ravintonsa!

201. Voitto synnyttää vihaa, sillä voitettu on onneton. Se joka on jättänyt pois sekä voiton että tappion, hän, tyytyväinen, on onnellinen.

202. Ei ole mikään tuli niinkuin himon tuli; ei ole pahempaa pelitappiota kuin viha; ei ole pahempaa kärsimystä kuin tämä ruumis: ei ole korkeampaa onnea kuin lepo.

203. Nälkä on taudeista pahin, ruumiin elementit suurin paha; ken tämän totisesti tietää, hänellä on Nirvaana, korkein onni.

204. Terveys on lahjoista suurin, tyytyväisyys rikkauksista paras; luottavaisuus on paras sukulaisuussuhde, Nirvaana, korkein onni.

205. Joka on maistanut yksinäisyyden ja rauhan suloisuuden, on vapaa pelosta ja vapaa synnistä ja hän tuntee laista juomisen ihanuuden.

206. Valittujen (aarioiden) näkö on hyvä, heidän kanssaan eläminen on aina onnea; jollei ihmisen tarvitse nähdä tyhmiä, on hän totisesti onnellinen.

207. Joka kävelee hullujen seurassa, kärsii tien pituudesta; hullujen seura, niinkuin vihollisen, on aina tuskallinen; viisas seura on nautinto, niinkuin heimolaistensa tapaaminen.

208. Sentähden seuraa sinä viisasta, älykästä, oppinutta, kestäväistä, velvollisuuden täyttäjää, valittua. Seuraa sellaista hyvää ja viisasta miestä, niinkuin kuu seuraa tähtien ratoja.

XVI.

Nautinto.

209. Joka antautuu turhuuteen eikä antaudu mietiskelyyn, joka unohtaa (elämän) todellisen tarkotuksen ja tavottelee mukavuutta, hän kerran vielä kadehtii sitä, joka on harjottanut ajattelemista.

210. Älköön kukaan siinä riippuko kiinni, mikä on mieluista, eikä siinä, mikä on epämieluista. Olla näkemättä mieluista on kärsimystä ja kärsimystä on myöskin nähdä epämieluista.

211. Sentähden älköön kukaan mielistykö mihinkään; mielityn menettäminen on pahaa. Ne, jotka eivät ole mihinkään mieltyneet eivätkä mitään vihaa, ovat kahleita vailla.

212. Nautinnosta tulee murhe, nautinnosta pelko. Joka on nautinnosta vapaa, ei tunne murhetta eikä pelkoa.

213. Kiintymyksestä seuraa suru, kiintymyksestä pelko. Joka on kiintymyksestä vapaa, ei tunne surua, ei pelkoa.

214. Himosta seuraa suru, himosta pelko. Joka on himosta vapaa, ei tunne surua, ei pelkoa.

215. Mieltymyksestä seuraa suru, mieltymyksestä pelko. Joka on mieltymyksestä vapaa, ei tunne surua, ei pelkoa.

216. Ahneudesta seuraa suru, ahneudesta pelko. Joka on ahneudesta vapaa, ei tunne surua, ei pelkoa.

217. Jolla on hyvettä ja älyä, joka on oikeamielinen, puhuu totta ja täyttää tehtävänsä, hän on maailmalle kallis.

218. Joka sielussaan on tyytyväinen ja jonka ajatuksia ei hämmennä lempi ja jossa on herännyt Sanomattoman (Nirvaanan) kaipuu — häntä kutsutaan „virran ylöspäin kuljettamaksi".

219. Sukulaiset, ystävät ja rakastajat tervehtivät sitä ihmistä, joka on ollut kauan poissa ja terveenä palajaa matkaltaan.

220. Samalla tavalla ottavat hyvät työt vastaan tekijänsä, kun hän siirtyy tästä maailmasta toiseen; niinkuin sukulaiset palannutta ystävää tervehtivät.

XVII.

Suuttumus.

221. Ihminen jättäköön suuttumuksen, kieltäköön ylpeytensä ja voittakoon kaikki siteet! Ei mitään kärsimyksiä tule sille, joka ei ole kiintynyt nimeen ja muotoon[1]) eikä kutsu mitään omakseen.

222. Joka pysäyttää nousevan suuttumuksen kuin vierivät vaunut, häntä kutsun oikeaksi ajajaksi; muut ovat vain ohjastenpitäjiä.

223. Ihminen voittakoon suuttumuksen rakkaudella, voittakoon pahan hyvällä, voittakoon ahneuden anteliaisuudella ja valheen totuudella!

224. Puhu totuutta, älä anna suuttumukselle valtaa; anna, jos sinulta vähääkin vaaditaan — näillä kolmella askeleella tulet Jumalia lähelle.

225. Viisaat, jotka eivät ketään loukkaa ja jotka aina hallitsevat ruumiinsa, menevät muuttumattomaan paikkaan (Nirvaanaan), minne kerran saavuttuaan he eivät enää kärsi.

226. Jotka aina valvovat, jotka päivin ja öin tutkistelevat ja Nirvaanaan pyrkivät, niiden himot kuluvat loppuun.

227. Tämä on vanha lause eikä tämänpäiväisiä, oi Atula: ‚Sitä moititaan, joka paljon puhuu, ja sitäkin moiti-

[1]) „Nimi ja muoto" — koko tämä ilmiömaailma.

taan, joka vähän puhuu. Ei ole päällä maan sitä, jota ei moitittaisi!'

228. Ei ole koskaan ollut, ei tule koskaan olemaan eikä nytkään ole ihmistä, jota aina moitittaisiin tai jota aina kiitettäisiin.

229, 230. Mutta sitä, jota arvostelukykyiset alinomaa kiittävät päivästä päivään, joka on ilman tahraa, viisas, tiedossa ja hyveessä rikas — kuka uskaltaisi häntä moittia enempää kuin Gambuu-joen kullasta tehtyä rahaa? Jumalatkin häntä ylistävät, jopa itse Brahman.[1])

231. Varo ruumiillista suuttumusta ja hillitse ruumiisi! Jätä ruumiin synnit ja harjota ruumiillasi hyvettä!

232. Varo kielen suuttumusta, hillitse kielesi! Jätä kielen synnit ja harjota hyvettä kielelläsi!

233. Varo ajatuksen suuttumusta ja hillitse ajatuksesi! Jätä ajatuksen synnit ja harjota hyvettä ajatuksillasi!

234. Viisaat, jotka ruumistaan hillitsevät, jotka kieltään kurissa pitävät ja ajatustaan ohjaavat, he todella ovat hyvin hallittuja.

SUHTEEMME LAPSIIN.

Kieltämättä kysymys meidän suhteestamme lapsiin on teosofiselta kannalta erinomaisen tärkeä ja käytännöllinen. Me kun käsitämme, mitä tarkotusta varten ihmisminä astuu uuteen ruumiisen, ja kuinka suuresti tämän tarkotuksen täytäntö riippuu siitä, millaista harjotusta sen eri käyttövälineet saavat lapsuudessa ja nuoruudessa, niin täytyy meidän, jos vähänkin ajattelemme, tuntea, että ankara vastuunalaisuus on meillä kaikilla, jotka olemme tekemisissä lasten kanssa, joko vanhempina, sukulaisina tai opettajina. Siksipä on hyvä, että punnitsemme, mitä neuvoja teosofia voi antaa meille siitä, kuinka paraiten tämän tehtävämme voimme täyttää.

Saattaa näyttää rohkealta, että minä naimattomana miehenä uskallan antaa neuvoja lasten vanhemmille aineesta, joka heille varsinaisesti kuuluu. Sentähden pitänee minun johdannoksi huomauttaa, että vaikkei minulla ole omia lapsia,

[1]) Brahman on jumalia, „deevoja" korkeampi.

olen aina pitänyt lapsista ja ollut hyvin läheisessä suhteessa heihin melkein koko elämäni aikana. — monen vuoden kuluessa pyhäkoulun ja iltakoulun opettajana, sitten pappismiehenä, koulun johtajana ja laulukunnan harjottajana ja lopuksi suuren poikakoulun esimiehenä. Näinpä siis puhun pitkän käytännöllisen kokemuksen nojalla enkä umpimähkään rakenna teorioja.

Mutta ennenkuin ryhdyn aineeseeni, tahdon kääntää huomiotanne siihen, millä kannalla on nykyinen suhteemme lapsiin — ainakin poikiin — täällä europpalaisen sivistyksemme keskellä. Käytännöllinen tulos siitä, että yhdeksäntoista vuosisataa on kristinuskoa opetettu, on se, että poikamme elävät keskellämme vieraana rotuna, jolla on kokonaan erilaiset elämänsäännöt kuin meillä ja oma siveyslakinsa, myöskin aivan erilainen kuin se, johon me katsomme olevamme sidotut. He katselevat täysikasvaneita (ylimalkaisesti) jokseenkin ilmeisellä vihamielisyydellä tai korkeintaan aseellisen puolueettomuuden kannalta ja aina heillä on syvä epäluottamus vanhempiin ihmisiin ikäänkuin muukalaisiin, joiden vaikuttimet ovat heille käsittämättömiä ja joiden teot lakkaamatta ilman oikeutta ja nähtävästi pahansuopaisesti estävät heitä omalla tavallaan huvittelemasta.

Tämä kuulunee vähän hämmästyttävältä niille, jotka eivät milloinkaan ole asiaa ajatelleet, mutta kaikki vanhemmat, joilla on poikia jossakin suuressa koulussamme, tunnustavat tämän todeksi. Ja jos he voivat katsoa taappäin omaan kouluaikaansa ja ajatuksissaan muistella senaikuisia tunteitaan ja olojaan, joita useimmat meistä ovat unohtaneet, huomaavat he ehkä hämmästyen, että kuvaukseni ei ole niinkään väärä siihen nähden, millaisia he silloin itse olivat.

On huomattava, että milloin tämän, keskellämme vieraana elävän, rodun lait ja tavat eroovat meidän laeistamme, ovat ne aina jonkun vanhemman tyypin jälkimuotoja ja viittaavat muinaisaikaisiin villioloihin. Tämä tosiasia juuri tukee teosofista teoriaa, että kussakin ruumistuksessa ihmisminä, ennenkuin se on oppinut hallitsemaan käyttövälineitänsä, käy nopeasti läpi meidän kehityskautemme kaikki varhaisemmat asteet. Ainoa oikeus, mikä poikain kesken tunnustetaan, on väkevämmän oikeus; se joka heidän pientä valtiotaan hallitsee, ei ole paras poika, eikä älykkäin, vaan se, joka voi paraiten tapella, ja johtajan arvo ratkaistaan tavallisesti tappelulla, aivan niinkuin tänäkin päivänä monen villikansan keskuudessa.

Heidän siveyslakinsa on aivan oma erikoinen ja vaikkei sille niin helposti löydy vastaavaisuuksia alkuperäisten rotujen keskuudesta kuin muille poikaimme tavoille, on se kieltämättä paljon alemmalla kannalla kuin meillä vanhemmilla ihmisillä. Heikkojen sortaminen ja kiusaaminen, jopa suoranainen kidutuskin äärimmäiseen kärsimykseen asti, näyttää heistä olevan jotenkin viatonta huvia, ja olisipa se hyvin arveluttava tapaus, joka voisi herättää edes ohimenevää julkisen mielipiteen ilmausta loukkaajaa vastaan. Rahain varkautta pidetään onneksi halveksittavana, mutta hedelmien tai makeisten varkautta ei pidetä vääränä, eikä yleensä minkään syötävän sieppaamista. Mitä röyhkeintä petollisuutta pidetään ei ainoastaan luvallisena vaan jopa huvittavana, kun sitä harjotetaan herkkäuskoista pikkupoikaa kohtaan; jos petoksella tahdotaan joltakin täysikasvaneelta salata rikoskumppanin pahoja tekoja, pidetään sitä sankarillisena ja jalona. Mutta kaikkein kauhein rikos — häpeällisyyden syvin kuilu — on jonkun vanhemman ihmisen kutsuminen apuun, vaikkapa ilmeistä vääryyttäkin oikaisemaan; moni heikko ja hermosairas lapsi kärsii suuria sekä ruumiillisia että sielullisia tuskia vahvempien ilkivaltaisuudesta hiiskumatta sanaakaan vanhemmille tai opettajille — niin syvällä epäluottamuksella katselevat pojat isojen ihmisten vihamielistä joukkoa.

Huolimatta niistä pelottavista kärsimyksistä, joita julkinen kouluelämämme useimmiten tarjoo heikolle ja tunteelliselle pojalle, en suinkaan ummista silmiäni koulun hyviltä puolilta — antaahan se väkevälle ja lujalle pojalle rohkeutta ja itseluottamusta ja harjottaa häntä ylemmillä luokilla käskemään. Minä luulen, että Englanti on ainoa maa, missä järjestyksen ylläpito koulun pienessä maailmassa voidaan jättää (ja todella jätetään) poikien omiin käsiin, ja tässä järjestelmässä on paljon hyvää. Mutta puhun nyt koko poikaluokan ja täysikasvaneitten suhteesta toisiinsa, ja tuskinpa voidaan kieltää, että yleensä väli on sangen kireä, sillä yhtäällä vallitsee epäluottamus ja toisaalla vastenmielisyys ja täydellinen ymmärtämyksen puute.

Moni ihminen ajattelee poikia ainoastaan mellastaviksi, laiskoiksi, persoiksi, kömpelöiksi, itsekkäiksi ja läpeensä pahankurisiksi olennoiksi, eikä hän koskaan tule ajatelleeksi, että tässä katsantokannassa voi olla hyvin paljon itsekkyyttä ja että jos hänen arvostelussaan on jonkun verran totta, ei syy ole niin paljon itse pojissa kuin siinä järjettömässä tavassa, millä heitä on kasvatettu; ja kaikissa tapauksissa olisi hänen velvollisuutensa nyt olla laajentamatta sitä kuilua, joka

on heidän ja hänen välillään, siten että hän asettuu vihamieliselle ja epäluottavalle kannalle; pikemmin tulisi hänen koettaa parantaa asiantilaa oikeamielisellä lempeydellä ja sydämellisellä ystävällisyydellä, myötätunnolla ja kärsivällisyydellä.

Epäilemättä on jokin kohta väärällä tolalla näissä ikävissä suhteissa; jotakin parannusta olisi saatava aikaan tähän keskinäisen vihollisuuden ja epäluulon tilaan. Tietysti löytyy kunnioitettavia poikkeuksia — on poikia, jotka luottavat opettajiinsa, ja opettajia, jotka luottavat poikiinsa, ja minä puolestani en ole koskaan kokenut vaikeutta nuorten luottamuksen voittamisessa kohdellessani heitä säällisesti. Mutta valitettavasti on sangen laajassa määrässä asianlaita niinkuin olen kuvannut.

Ettei tämän näin tarvitsisi olla, näkyy ylempänä mainituista poikkeuksista ja toiseksi itämailla vallitsevasta asiain tilasta. Minulla ei ole ollut huvia käydä Japanin valtakunnassa, mutta olen kuullut niiltä, jotka siellä ovat käyneet ja tätä kysymystä tutkineet, ettei missään maassa muualla lapsia kohdella niin hyvin ja viisaasti eikä ole niin tyydyttävää suhdetta lasten ja vanhempien välillä. Kovuus kuuluu olevan aivan tuntematon, ja kuitenkaan lapset eivät mitenkään käytä väärin vanhempien ihmisten ystävällisyyttä. Intiassa ja Ceylonissa myöskin on lasten ja aikuisten suhde yleensä koko lailla järjellisempi kuin täällä Englannissa [1]), vaikka kyllä paikoittain olen nähnyt siellä liiallista ankaruutta käytettävän, mikä osottaa, etteivät nuo maat tässä suhteessa ole päässeet niin korkealle kuin Japani.

Epäilemättä tämä osaksi johtuu rotujen erilaisuudesta. Itämaisella pojalla ei tavallisesti ole sitä lannistumatonta elinvoimaa ja kiihkeätä fyysillistä toimeliaisuutta kuin hänen englantilaisella vertaisellaan eikä myöskään samanlaista selvää vastenmielisyyttä henkiseen ponnistukseen. Niin kummalta ja käsittämättömältä kuin se kuuluukin brittiläisen koulupojan korvissa, niin intialainen lapsi todella on innokas oppimaan ja aina valmis tekemään työtä kuinka paljon tahansa ulkopuolella kouluakin voidakseen nopeammin edistyä. Ei ole lainkaan väärin sanoa, että tavallinen englantilainen poika pitää leikkiä elämänsä tärkeimpänä puolena ja koulutyötä taakkana, jota on vältettävä niin paljon kuin mahdollista, tai kenties pelinä, jossa hänen on koetettava narrata

[1]) Puhumattakaan Suomesta, missä tietämättömät usein kohtelevat lapsia melkein kuin — eläimiä. Suom.

opettajaansa. Jos tuo voi pakottaa häntä jotakin oppimaan, silloin se on voittanut muutamia pisteitä: mutta jos poika jotenkin voi juonitella itsensä läksystä vapaaksi, on hän taas voittanut jonkun pisteen. Itämailla tällainen poika olisi poikkeus yleisestä säännöstä; useimmat oppilaat haluavat hartaasti oppia ja työskentelevät älykkäästi opettajan mielen mukaisesti eivätkä harjota lakkaamatonta passiivista vastarintaa.

Jospa kerron pienen huomion, jonka useamman kerran olen tehnyt Ceylonissa, niin se auttanee lukijoitani ymmärtämään, kuinka erilainen lasten asema todella on itämaalaisten keskuudessa. „Tuhannen ja yhden yön tarinoiden" lukijat muistanevat, kuinka usein sattuu, että kun kuningas tai suuri valtias istuu tuomitsemassa, niin satunnainen ohikulkija — ehkä kantomies tai kerjäläinen — puuttuu puheesen ja esittää *oman* mielipiteensä asiasta, ja häntä kuunnellaan kohteliaasti eikä suinkaan ilman muuta keskeytetä tai heitetä pellolle sopimattoman käytöksensä vuoksi.

Niin mahdottomalta kuin näyttäneekin meille, tämä on kerrottu aivan todellisen elämän mukaisesti, ja vielä tänä päivänä tapahtuu jotakin samansuuntaista, niinkuin itse olen nähnyt. Minun työkseni tuli kerran matkustaa Ceylonin kylissä ja koettaa saada asukkaita käsittämään sivistyksen etuja ja perustamaan kouluja, joissa heidän lapsensa järkiperäisesti saisivat oppia omaa uskontoaan, etteivät jäisi munkkien ja pansaloiden hajanaisen opetuksen varaan tai kristittyjen lähetyssaarnaajien käännytettäviksi.

Kun saavuin johonkin kylään, menin kylänpäämiehen puheille ja pyysin häntä kutsumaan asukkaat kokoon kuulemaan, mitä minulla oli sanottavana; puheeni jälkeen kylän päähenkilöt tavallisesti pitivät jonkunlaisen kokouksen päättääkseen, missä ja miten koulu olisi rakennettava ja kuinka he paraiten panisivat työn alkuun. Sellainen kokous pidettiin tavallisesti kylänvanhimman talossa tai sen läheisyydessä suuren puun alla ja koko kyläkunta istui kuuntelemassa keskustelevien ympärillä.

Useinkin tällaisessa tilaisuudessa olen nähnyt pienen kymmenen—kaksitoistavuotiaan pojan kunnioittavasti nousevan tämän pienen maailman päämiesten eteen ja nöyrästi huomauttavan, että jos koulu rakennettaisiin ehdotetulle paikalle, olisi niille ja niille lapsille hyvin vaikeata saapua sinne. Ja joka kerta kohdeltiin pientä poikaa aivan kuin aikaihmistä, paikalliset suurmiehet kuuntelivat kohteliaasti ja kärsivällisesti ja antoivat täyden arvon pojan huomautuksille. Mitä-

hän tapahtuisi Englannissa, jos joku maalaispoika antaisi neuvoa piirinsä juhlallisesti kokoontuneille päämiehille? Varmaankin tuo lapsi nujerrettaisiin hyvin karkeasti, mutta totta onkin, ettei sellainen tapaus ole ollenkaan ajateltavissa nykyään — ikävä kyllä.

Mutta kuinka, kysyttänee, olisi tällainen keskinäisen epäluulon ja väärinymmärryksen tila parannettavissa? On selvää, että missä tällainen kuilu jo on olemassa, voidaan se tasottaa vain väsymättömällä hyvyydellä ja siten, että vähitellen, kärsivällisesti mutta taukoomatta työskennellään paremman ymmärryksen aikaansaamiseksi ja aina koetetaan osottaa epäitsekästä myötätuntoa. Meidän pitää suorastaan tottua asettumaan lapsen asemaan ja koettaa käsittää, kuinka kaikki asiat hänelle näyttävät. Jos me aikuiset emme olisi niin peräti unohtaneet omia lapsuuden aikojamme, niin antaisimme nykyisille lapsille paljon enemmän vapauksia, me ymmärtäisimme heitä paremmin ja tulisimme heidän kanssaan toimeen.

Tämä on kuitenkin, painavasti sanoen, juuri sellainen kohta, missä vanha sananlasku pitää paikkansa, että „ennakolta ennättäminen on parempi kuin parantaminen“. Jos vain ottaisimme vaivaksemme alottaa oikeasta päästä lastemme suhteen heti alussa, niin helposti voisimme välttää ylempänä kuvattua ikävää suhdetta. Ja tässäpä teosofialla on annettavana monta tärkeätä viittausta niille, jotka vakavasti haluavat tehdä velvollisuutensa heidän huostaansa uskottujen pienokaisten hyväksi.

Tietysti ensin täytyy tulla tunnustetuksi, että vanhemmilla ja opettajilla on tällainen ehdoton velvollisuus lapsia kohtaan. Ei voi liian kyllin ja usein toistaa, että vanhempina olo sisältää sangen vakavan uskonnollisen edesvastuun, vaikka siihen useinkin antaudutaan keveästi ja ajattelemattomasti. Ne jotka hankkivat lapsen maailmaan, tulevat suorastaan vastuulliseksi karman laille niistä kehitysmahdollisuuksista, joita heidän on tarjottava tuolle ihmisminälle, ja ankara on oleva heidän rangaistuksensa, jos he huolimattomuudellaan tai itsekkyydellään panevat esteitä hänen tielleen tai eivät anna hänelle sitä apua ja johtoa, mitä hänellä on oikeus heiltä vaatia. Ja kuitenkin, kuinka moni nykyajan vanhempi on tykkönään tästä selvästä edesvastuusta välittämättä! Kuinka usein lapsi on ainoastaan typerän turhamielisyyden tai huolimattomuuden esineenä!

Jos nyt tahdomme oivaltaa velvollisuutemme lasta kohtaan, tulee meidän ensin punnita, kuinka hän on tullut sel-

laiseksi kuin hän on — s. o. meidän on ajatuksissamme palattava hänen edelliseen ruumistukseensa. Viisitoista vuosisataa sitten lapsenne ehkä oli Rooman kansalainen, ehkä filosofi Aleksandriassa, ehkä brittiläinen alkuasukas; mutta olkoon hänen ulkonainen asemansa millainen tahansa, oli hänellä aivan oma luonteenlaatunsa, jossa oli monta enemmän tai vähemmän kehittynyttä ominaisuutta, muutamat hyviä ja toiset huonoja.

Aikanansa tuo hänen elämänsä päättyi, mutta muistakaa, että tulipa loppu hitaasti taudin tai vanhuuden kautta tai nopeasti jossakin tapaturmassa, niin sen tulo ei saanut aikaan mitään äkkinäistä muutosta hänen luonteessaan. Merkillinen harhaluulo näyttää vallitsevan monella taholla, että nim. paljas kuolema yhtäkkiä muuttaa pahanhengen pyhimykseksi, että tavallinen olento kuolemansa hetkellä voi tulla hyväksi enkeliksi. Mikään aate ei voi olla nurinkurisempi; sen tietävät ne, joiden työnä on vainajien auttaminen. Ihmisen fyysillisen ruumiin heittäminen ei muuta hänen mielentilaansa enempää kuin päällystakin riisuminen; hän on aivan sama ihminen päivänä kuolemansa jälkeen kuin sitä ennen, samat viat ja samat hyveet hänellä yhä on.

Totta kyllä, nyt kun hän toimii ainoastaan astralitasolla, ei hänellä ole samaa tilaisuutta niiden ilmentämiseen. Mutta vaikka ne astralielämässä voivat näkyä aivan eri tavalla, ovat ne yhtäkaikki vielä olemassa, ja niistä riippuu tuon elämän pituus ja laatu. Sillä tasolla täytyy ihmisen viipyä, kunnes se voima, minkä hänen alemmat halunsa ja tunteensa fyysillisen elämän aikana ovat kehittäneet, on kulunut loppuun — kunnes astraliruumis, jonka hän on itselleen rakentanut, hajoaa; vasta silloin voi hän jättää sen siirtyäkseen taivasmaailman korkeampaan ja rauhaisampaan valtakuntaan. Mutta vaikka nuo erityiset himot ajaksi ovat häneltä kuluneet loppuun ja poistuneet, on hänessä vielä jälellä niiden siemenet, joihin niiden olemisen mahdollisuus perustui. Ne ovat nyt uinuvia ja toimettomia, koska tuonlaatuinen himo vaatii astraliainetta ilmetäkseen; ne ovat mitä Madame Blavatsky kerran sanoi „ainetta kaipaavia“, mutta ne ovat valmiina uudelleen astumaan toimintaan, jos saavat herätystä, kun ihminen taas tulee sellaiseen tilaan, että ne voivat toimia.

Paitsi astralisia haluja ja tunteita on ihmisellä älyllisiä ominaisuuksia, jotka ilmentymistään varten tarvitsevat alemman mentalitason ainetta. Ja kun pitkän lepoajan jälkeen taivasmaailmassa oltuaan ihmisen tajunta vetäytyy totiseen

minään korkeammille mentalialueille, niin nämäkin ominaisuudet muuttuvat uinuviksi.

Mutta kun „minä“ taas on syntymäisillään uudelleen, tapahtuu päinvastainen prosessi kuin sen vetäytyessä sisäänpäin. Nyt se nimittäin kulkee alaspäin samojen tasojen kautta, joilla se matkusti ylöspäin. Kun sen ulosvuotamisen aika tulee, laskeutuu se ensiksi oman tasonsa alemmille alueille ja koettaa siellä niin hyvin kuin mahdollista ilmentyä tuossa vähemmän täydellisessä ja taipuvassa aineessa.

Minä siis kokoo ympärilleen ainetta alemmilla mentalitason alueilla — ainetta, josta aikaa myöten muodostuu älyruumis. Mutta tätä ainetta ei valita umpimähkään, päinvastoin. Ympärillään olevasta erilaisesta tyhjentymättömästä varastosta ihminen vetää puoleensa juuri sellaisia ainelaatuja, jotka parhaiten soveltuvat hänen uinuvien ajatuskykyjensä ilmentämiseen. Aivan samalla tavalla, kun hän tämän jälkeen laskeutuu astralitasolle, vetäytyy häneen luonnonlain voimasta juuri sellaista ainetta, mikä voi ilmaista niitä haluja, joita hänellä oli viimeisen maaelämänsä lopulla. Todella siis hän alottaa elämänsä kullakin tasolla uudestaan juuri siitä kohdasta, mihin hän sen viimeksi heitti.

Huomaa, että nämä ominaisuudet eivät vielä ole mitenkään toimivia: ne ovat ainoastaan ominaisuuksien siemeniä ja toistaiseksi ne ainoastaan vaikuttavat siten, että hankkivat itselleen mahdollisen ilmennysalan ottamalla sopivaa ainetta lapsen eri käyttövälineihin. Tulevatko ne tässä elämässä uudelleen kehittymään samoiksi määrätyiksi taipumuksiksi kuin viimeisessä elämässä, — tämä riippuu suuresti siitä, miten paljon rohkaisua ja yllytystä ne saavat ympäristössä lapsen varhaisimpina ikävuosina. Kutakin niistä, sekä hyviä että pahoja voidaan helposti kiihottaa toimintaan antamalla sille virikettä, ja toiselta puolen se voidaan niin sanoakseni näännyttää nälkään tuollaisen virikkeen puutteessa. Jos sitä kiihotetaan, tulee se tällä kertaa vielä voimakkaammaksi tekijäksi ihmisen elämässä kuin se oli hänen edellisessä elämässään. Jos se nääntyy nälkään, pysyy se kautta elämän ainoastaan itämättömänä siemenenä eikä seuraavassa ruumistuksessa enää lainkaan esiinny.

Tällainen siis on lapsen tila, kun hän ensiksi tulee vanhempiensa huostaan. Ei voi sanoa, että hänellä vielä olisi selväpiirteistä älyruumista eikä astraliruuumista, mutta hänellä on ympärillään ja sisässään sitä ainetta, joista nämä ovat rakennettavat.

Hänellä on kaikenlaisia taipumuksia, muutamat hyviä, toiset huonoja, ja hänen ruumistensa rakennus riippuu siitä, kuinka nämä taipumukset tulevat kehittymään. Ja tämä kehitys taasen riippuu melkein yksinomaan niistä vaikutuksista, jotka häneen tulevat ulkoapäin ensimäisinä ikävuosina.

Olisi aivan mahdotonta liiotella näiden muodottomien käyttövälineitten suurta taipuisuutta. Tiedämmehän, että lapsen fyysillinen ruumiskin, jos sitä kylliksi varhain aletaan harjottaa, voi tulla sangen suuresti muutetuksi. Esim. joku tempuntekijä ottaa viisi- tai kuusivuotisen pojan, jonka luut ja lihakset eivät vielä ole niin kovettuneet kuin meidän, ja totuttaa vähitellen hänen jäseniään helposti ja mukavasti asettumaan kaikenlaatuisiin asentoihin, jotka meille olisivat aivan mahdottomia, vaikka kuinka nyt yrittäisimme itseämme harjottaa. Ja kuitenkin meidän ruumiimme tuossa samassa iässä ei suurestikaan eronnut pojan ruumiista, ja jos se vaan olisi saanut samanlaista harjotusta, olisi se tullut yhtä taipuisaksi ja notkeaksi kuin hänen nyt on.

Jos siis lapsen fyysillinen ruumis on näin plastillinen ja vaikutuksille altis, niin vielä enemmän ovat hänen astraliset ja mentaliset käyttöneuvonsa. Ne värähtelevät vastaukseksi kaikkiin niihin sattuviin väreilyihin ja ovat erittäin alttiit kaikille vaikutuksille, hyville tai pahoille, joita ympärillä olevista tulee. Ne muistuttavat fyysillistä ruumista muissakin suhteissa — sillä vaikka ne varhaisessa nuoruudessa ovat näin helposti muovailtuja, kangistuvat ne piankin ja saavat määrättyjä tapoja, jotka kerran juurruttuaan ovat hyvin vaikeasti muutettavissa.

Kun tämän ymmärrämme, näemme heti, kuinka äärettömän tärkeätä on, millaisissa ympäristöissä lapsi on varhaisimpina vuosinaan, ja kuinka raskas vastuunalaisuus jokaisella vanhemmalla on katsoa, että lapsen kehittymiselle olot ovat niin hyvät kuin mahdollista. Tuo pieni olento on kuin savi käsissämme, melkein mielemme mukaan muovailtavissa; hetkestä hetkeen hyvän tai pahan ominaisuuden siemenet, jotka ovat viime elämästä perityt, heräävät uudelleen toimintaan, hetkestä hetkeen rakentuvat nuo ruumiit, jotka tulevat määräämään koko hänen myöhemmän elämänsä, ja meille kuuluu hyvän siemenen herättäminen ja pahan siemenen poisnäännyttäminen. Paljon enemmän kuin paraimmatkin vanhemmat oivaltavat on lapsen tulevaisuus heidän määrättävissään.

Ajatelkaa kaikkia ystäviänne, joita niin hyvin tunnette, ja koettakaa kuvitella, millaisia mainioita ihmisyyden edus-

tajia he olisivat, jos kaikki heidän hyvät ominaisuutensa olisivat paljon syvemmät ja lujemmat ja kaikki vähemmänarvoiset piirteet aivan poisperatut heidän luonteestansa.

Sellainen tulos on teidän vallassanne saada aikaan lapsessanne, jos täysin täytätte velvollisuutenne häntä kohtaan. Sellaisen ihmisihanteen voitte tehdä hänestä, jos vaan osaatte ja jaksatte tämän huolen täyttää.

„Mutta kuinka? — kysytte, muistutuksilla, opetuksellako?" Niin kyllä, paljon voidaan sillä keinolla tehdä kun aika tutee; mutta toinen paljon suurempi voima on käsissänne — voima, jota voitte alottaa käyttämään siitä hetkestä asti kuin lapsi syntyy ja jo ennenkin, ja tämä voima on oman elämänne vaikutus. Tämä tunnustetaankin johonkin määrin, sillä useimmat sivistyneet ovat hyvin varovaisia sanoissaan ja teoissaan lapsen läsnäollessa, ja se olisi tosiaan sangen alhainen vanhin, joka sallisi lapsensa kuulla hänen käyttävän karkeita sanoja tai näkevän hänen antavan intohimolleen vallan. Mutta sitäpä ei vielä ymmärretä, että jos ihminen tahtoo olla tekemättä vahinkoa lapsilleen, täytyy hänen oppia hillitsemään ei ainoastaan sanojaan ja tekojaan vaan myöskin *ajatuksiaan.* On totta, ettei heti voida nähdä pahan ajatuksen tai halun turmiollista vaikutusta lapsen mieleen, mutta siitä huolimatta se on paljon todellisempi ja kauheampi, paljon petollisempi ja laajemmalle ulottuva kuin se paha, mikä fyysilliselle silmälle ilmenee.

Jos isä tai äiti elättää vihan tai kateuden, mustasukkaisuuden tai ahneuden, itsekkäisyyden tai ylpeyden tunteita, niin vaikkei hän koskaan niitä ulkonaisesti ilmaisisikaan, saattaa hän niiden kautta oman himoruumiinsa sellaisiin värähtelyihin, jotka varmasti kaiken aikaa vaikuttavat lapsen pehmeään astraliruumiisen saattamalla sen samanlaiseen vireesen ja herättäen toimintaan kaikki näiden syntien siemenet, mitkä hän mahdollisesti on tuonut mukaansa entisestä elämästään. Lapsessa silloin lasketaan perustus samanlaisille pahoille tavoille, jotka sitten, kun kerran ovat tarpeeksi vahvistuneet, ovat sangen vaikeasti ojennettavissa. Ja tämä tapahtuu useimmissa lapsissa, joita näemme ympärillämme.

Selvänäkijän silmälle on lapsen *aura* usein mitä ihanin näky — väriltään kirkkaanvalkoinen, vielä vapaa aistillisuuden ja ahneuden tahroista ja pahansuomisen ja itsekkyyden synkistä pilvistä, jotka niin usein pimentävät täysikasvaneen koko elämän. Lapsen hienoissa ruumiissa nähdään kehkeymättöminä kaikki ne siemenet, joista olemme puhuneet —

muutamat hyviä, toiset huonoja: niinmuodoin on koko lapsen tuleva elämä selvänä tarkastajan silmien edessä.

Mutta kuinka ikävää onkaan nähdä, millainen muutos melkein poikkeuksetta tapahtuu viehättävässä lapsen aurassa vuosien kuluessa — huomata, kuinka ympäristö aina elättää ja lujentaa pahoja taipumuksia ja kuinka hyviä kokonaan laiminlyödään! Ja täten ruumistus ruumistuksen jälkeen miltei hukkaan tuhlàutuu ja sellainen elämä, joka, jos vähänkin enemmän huolta ja itsehillintää olisi ollut vanhemmilla ja opettajilla, olisi voinut kantaa rikkaita henkisen kehityksen hedelmiä, se elämä tulee nyt suorastaan mitättömäksi ja loppuessaan on siitä jäänyt tuskin mitään satoa korjattavaksi minälle, jota se niin kovin yksipuolisesti on saattanut ilmentää.

Kun katsellaan, kuinka hirvittävän huolimattomasti ne, jotka lasten kasvatuksesta ovat vastuunalaisia, sallivat näiden ympärillä alituisesti löytyä kaikenlaisia pahoja ja maallisia ajatuksia, silloin ei tule ihmetelleeksi, että ihmisminän kehitys tapahtuu niin äärettömän hitaasti, vaikka se yhden elämän toisensa jälkeen käyttää ponnistellakseen ja aherrellakseen tässä alemmassa maailmassa. Kuinka vähän vaivannäköä vaadittaisiin, jotta suurikin parannus saataisiin aikaan!

Ei tarvita astralista näköä nähdäksemme, mikä muutos tapahtuisi tässä vanhassa väsyneessä maailmassa, jos enemmistö tai edes joku suurempi osa lähimmästä sukupolvesta tulisi osalliseksi ylempänä kuvatusta kehitysmenettelystä — jos kaikki heidän huonot taipumuksensa alituisesti painettaisiin alas ja kuihdutettaisiin ravinnon puutteessa ja sitävastoin hyvät taipumukset aina tulisivat viljellyiksi ja kehitetyiksi niin suuressa määrässä kuin mahdollista. Ajatelkaamme vain, mitä he vuorostaan voisivat tehdä omille lapsilleen, niin käsitämme, että kahdessa tai kolmessa sukupolvessa tulisivat kaikki elämänolot olemaan aivan erilaiset ja oikea kulta-aika saisi alkunsa. Suurelle maailmalle tämä aika vielä lienee kaukana, mutta varmasti meidän Teosofisen Seuran jäsenten pitäisi kunkin tehdä parastamme jouduttaaksemme sen ajan tuloa; ja vaikka esimerkkimme vaikutus ei ulottuisikaan pitkälle, on ainakin voimassamme pitää huolta siitä, että omat lapsemme nauttivat kaikkia kehityksen mahdollisuuksia, joita me voimme heille tarjota.

(Jatketaan.)

C. W. Leadbeater.

SAMURAI-LIITTO JA SEN PERUSTAMINEN ENGLANTIIN.

Kokoron, Theosophical Review'n, Theosophy in Australasia'n y. m. mukaan.

Kun sivistynyt maailma toipui sanomattomasta hämmästyksestään venäläis-japanilaisen sodan loputtua, täytyi sen tunnustaa, että tuo pieni itämainen valtio, joka mielettömässä rohkeudessaan oli luullut kelpaavansa Europan pelättävimmän suurvallan vastustajaksi, kuitenkin oli mitä perinpohjaisimmin ja häpeällisimmin sen voittanut. Vaikka Japani miesluvultaan, rahavaroiltaan ja, niinkuin arveltiin, tieteelliseltä kyvyltään, oli paljon heikompi, esiintyi se loistavasti ja sen sotavoima näyttäytyi ihmeellisen tehokkaaksi. Luonnollisesti nousee silloin kysymys, mihin tämä suuri sotakunto perustuu.

Japanin voima oli siinä täydellisen yhteyden hengessä, mikä vallitsi sekä maa-, että meriväessä. Jokainen sotajoukon yksityinen jäsen piti itseään ainoastaan yhtenä kokonaisuuden osana ja eli uhrautuakseen kokonaisuuden puolesta. Halvimmasta jalkamiehestä ylipäällikköön asti kaikkia todella vain elähytti halu saada ilomielin antautua uhriksi rakkaan synnyinmaan edestä. Tämä sotilashenki taas riippuu suureksi osaksi vanhan Samurai-järjestön jälkeenjättämistä siveyssäännöstä. Samurai eli läänitysaatelisto on nyttemmin järjestönä hävitetty, mutta sillä on yhä valtaava vaikutus ja sen opetuksia terotetaan vielä tänä päivänä japanilaisen sotilaan mieleen. Seuraavat säännöt (mystillinen seitsenluku) sanotaan itse Mikadon säätämiksi ja ne ovat painettuina aina sotilaitten silmien edessä näkyvimmällä paikalla; joka miehen pitää oppia ne ulkoa ja joka päivä niitä toistaa, ja tarkka perehtyminen niihin pidetään sotilaallisen kasvatuksen miltei tärkeimpänä osana.

Ne ovat seuraavat:

1. Ole vilpitön ja lainkuuliainen ja varo petollisuutta.
2. Kunnioita ylempänäolevia, ole kumppaneille uskollinen ja varo juonittelua ja röyhkeyttä.
3. Tottele päälliköiden käskyä huolimatta sen laadusta äläkä koskaan vastusta tai laiminlyö sitä.

4. Ylistä rohkeutta ja ole ahkera velvollisuuksien täyttämisessä; varo arkuutta ja pelkuruutta.
5. Älä raa'asta uskalluksesta ylpeile; älä riitele muiden kanssa äläkä loukkaa ketään, ettet synnyttäisi yleistä vihaa.
6. Viljele hyvettä ja noudata anteliaisuutta ja varo tuhlaavaisuutta ja hempeyttä.
7. Ylistä mainetta ja kunniaa ja varo raakuutta ja ahneutta.

Epäilemättä näiden sääntöjen noudattaminen oli suurena syynä Venäjän voittamiseen ja nyt voimme hyvällä menestyksellä ryhtyä tarkastamaan itse alkuperäistä Samurain järjestöä.

Harjotus alkoi miltei varhaisessa lapsuudessa, sillä niinkuin kerrotaan täytyi äidin jo hillitä tunteittensa ilmaisua. Japanissa viisaasti kyllä oivallettiin, että äidistä piti ensimäisen harjotuksen välttämättä alkaa. Äidin piti itse olla harjotettu ja sentähden tyttöjen kasvatus uskottiin Samurai-eukoille, joiden ainoa pyrintö oli terottaa kodikkuutta kaiken muun kustannuksella. Niiden menettelytapa ei kuitenkaan nähtävästi ollut aivan onnistunut, yhtä vähän kuin lähetyssaarnaajien, jotka eksyivät vastakkaiseen liiotteluun ja kerrassaan laiminlöivät kodillisen kasvatuksen, koska se muka oli esteeksi sille älylliselle ja henkiselle kehitykselle, jonka he toivoivat saavansa aikaan. Mutta Japanissa huomattiin sama, mikä muuallakin on nähty, että tyttö, joka antautuu kultuurille, helposti unohtaa kuinka paljon hän tekee työtä, kunhan vain — hän ei tee mitään — hyödyllistä. Miten lieneekin, näistä kokeiluista on vähitellen päästy käytännölliseen ja ajanmukaiseen kasvatusjärjestelmään.

Mutta palatkaamme pieneen Samurai-poikaan. Niin suureen itsehillintään pyrittiin, että kerrotaan, jos hän joskus eksyi julkisesti osottamaan tavallista lapsen hellyyttä äidilleen, kuinka muut Samurai-pojat pilkkasivat häntä, ja koska tämä aina on epämieluista, oppi hän pian jättämään kodin asiaksi äidin hyväilemiset.

Samurai-pojalta oli sangen ankarasti kielletty työttömät huvitukset ja kaikenlaiset mukavuudet, jotka eivät olleet välttämättömiä, paitsi sairaustapauksissa. Lapsen oli johtaviksi elämänsä periaatteiksi otettava velvollisuuden täyttäminen ja tottelevaisuus ylempiä kohtaan. Hänen oli niin varhain kuin mahdollista opittava olemaan täydelleen välinpitämätön omasta kärsimyksestään tai vaikkapa kuolemastaan. Hänen oli karaistava itseään pelkäämättä katsomaan mitä tahansa ja hylkäämään kaiken lapsellisen yliluonnollisten asiain pelon.

Myöhemmin piti pojan kaiken huvitusten olla ruumiinharjotuksissa ja siinä oli silmämääränä fyysillinen ja sotilaallinen harjotus — hänen ainoat leikkitoverinsa olivat vanhempia nuorukaisia, jotka saattoivat hänelle antaa tämänlaatuista opetusta. Kaikki, mikä vivahti velttouteen tai hempeyteen, rangaistiin ankarasti ja aina opetettiin poikaa olemaan valmis silmääkään räpäyttämättä uhraamaan elämänsä. Uskonnolliseksi ohjeeksi oli nuorukaisen hankittava tieto siveysopista, hänen tuli kunnioittaa omia jumaliaan ja tutustua buddhalaiseen filosofiaan.

Tätä harjotusta tosin ei hevin pidettäisi uskonnollisena sanan tavallisessa merkityksessä. Sen tarkotuksena oli pikemmin pitää mielen edessä korkeita ihanteita ja jaloja esikuvia, kun taas uskonnon tavallinen tarkotus on jonkun jumalallisen opettajan kautta antaa pyhitys oikealle käytökselle. „Bushidoa" harjottavan nuorukaisen oli velvollisuudesta saatava pyhitys käytökselleen. Hänen tuli poistaa mielestään kaikki ajatuskin voitosta itselleen ja etsiessään teoilleen mittapuuta tuli hänen yksinomaan ottaa huomioon, oliko asianomainen teko itsessään oikea vai väärä. Velvollisuus oli aina hänen viimeisenä oppaanaan. Kun hän varttui vanhemmaksi, tuli hänen omaksi tehtäväkseen ratkaista, mikä menettely milloinkin oli oikea, mutta hänen tuli tehdä päätöksensä täysin tajuten vakavan vastuunalaisuutensa ja sen tosiasian, että paha lankeemus ei koskaan jäisi vaikutuksitta. Huomattavimmat luonteenpiirteet, jotka tästä harjotuksesta kehittyivät, olivat yksinkertaisuus, itsehillintä ja epäitsekkyys ja nämä ovatkin japanilaisen kansallisominaisuuksia. Kohteliaisuus on ainoastaan epäitsekkyyden ulkonainen ja näkyvä merkki, ja sellainen valtio, joka kohteliaisuudessa on tullut hyvin korkealle, on epäilemättä päässyt pitkälle kehityksessään; ja joutuupa siinä ihmetelleeksi, mikä oikeastaan lienee Japanin ja länsimaiden todellinen kasvun suhde. Kaikki kirjailijat eivät tosin kerro samanlaisia huomioita Japanista. Muutamat näkevät enimmäkseen ikäviä puolia, ja tietysti joka maassa kansa on „sekalaista seurakuntaa" ja jotain pahaakin täytyy olla hyvän rinnalla. Toiset kirjailijat puhuvat vain sellaisesta, mikä on huvittavaa, taiteellista tai hurmaavaa. Toiset taas, kuten esim. Lafcadio Hearn-vainaja ovat selvästikin päässeet käsiksi paljoon sellaiseen, mikä on siveellisesti sangen ihailtavaa ja jäljiteltävää. Kukin tarkastaja huomaa näet juuri sen verran ympäristössään, kuin mihin hän itse kykenee vastaamaan, ja tämä taaskin riippuu eri värähtelyistä.

Yleensä kuitenkin täytyy meidän tunnustaa, että tarkkanäköisimmät kirjailijat ovat suuresti viehättyneet tavallisen japanilaisen luonteen yksinkertaisuuteen ja epäitsekkyyteen. Jo se seikka, että kansan hyvän käytöstavan säännöt kieltävät heitä työntämästä personallisia huoliaan ympärillään oleville, osottaa, että täällä on saavutettu korkea kehityksen tasapinta.

Samurai-laki on nähtävästi antanut vaikutusta koko kansan luonteesen. Noin 200 vuotta sitten kirjotti Samurai siveysopettaja *Kaibara Ekkeu* pienen kirjan „*Onna Daigaku*“, joka sisälsi opetusta japanilaisnaisille. Sen tarkotuksena oli valmistaa naisia Samurai-kansan vaatimaan korkeaan kehitysasemaan ja se saavutti suurta suosiota, joka arvattavasti ei olisi länsimaissa tapahtunut, sillä pääominaisuudet, joita terotettiin, olivat kärsivällinen uutteruus ja tottelevaisuus Samurai-puolisoa kohtaan. Samurait näyttävät pelänneen vain yhtä asiaa, nim. että naiset saisivat heihin liian suuren vaikutusvallan, ja senvuoksi he pitivät hyvin tärkeänä, että naisen aseman perusaatteena olisi alistuminen. Ollen voimakkaita miehiä, he myöskin onnistuivat saamaan aikaan heidän kannaltaan ihanteelliset olot tässä suhteessa. Naiset eivät saaneet sivistystä eivätkä yleensä mitään valtaa ja sentähden heitä halveksittiin tietämättöminä ja sieluttomina.

Tämä Samurain ihanne on vaikuttanut kaikkiin japanilaisiin naisiin tavattomasti. Lafcadio Hearn kertoo, että jos miehen käytös oli aivan sietämättömän raaka, niin hänen vaimonsa sittenkään ei lausunut moitteen sanaa eikä laiminlyönyt velvollisuuksiaan eikä jättänyt lempeätä hymyilyään, vaan kuolikin hiljaisesti ja huomiota nostamatta, joskus kyllä niin äkkiä, että se vaikutti epäiltävästi. Ainoa tunnettu vastaavaisuus japanilaisnaisen nöyryyteen on amerikkalainen aviomies, väittävät sosiologit.

Samurai selittää asian niin, että koska miehelle kuului alistuminen liiton päämiehelle, niin oli välttämätöntä, että vaimonsa hänen kauttaan myöskin alistuisi liitolle. Ainakin olivat naiset täysin tyytyväiset asemaansa ja Japanissa matkustaneet ylistävät tavattomasti näin syntynyttä naistyyppiä.

Kun vertaamme japanilaista kansallisihannetta täydellisestä luonteesta länsimaiseen ihanteesen, huomaamme, että jälkimäinen on taipuvainen olemaan negativinen ja passivinen ja enimmäkseen on pidättymistä pahaa tekemästä, samalla kuin tavallisesti taustassa häämöttää tulevan palkinnon toivo, mutta edellinen sitävastoin on jyrkästi positivinen ja aktivinen ja käsittelee yksinomaan nykyistä käytöstä.

Länsimaalaiset arvelevat, että japanilaisilla on surkuteltavan vähän henkisyyttää, japanilaiset taas väittävät, ettei missään näy todistuksia siitä veljellisestä rakkaudesta, mikä muka on kristinuskon henkinen perusta, ja että epäitsekkyys ainoastaan niinkauan ilmenee, kuin se ei mitenkään joudu ristiriitaan kansallisten pyrintöjen kanssa. Ikävä kyllä japanilainen on tullut tekemään sen huomion, että kristillisyys ei tee mitään erinomaista hyvää: sen ainoa etu on se, että siltä puuttuu voimaa mitään erinomaista pahaakaan tekemään.

Ajattelevimmat henkilöt länsimaissa eivät itsekään ole täysin tyytyväiset uskontoonsa. Senhän tulisi olla elähyttävä voima, joka aikaansaisi ihanteellisen käytöksen, mutta selvästikin hyvin vähän edes yritetään panemaan sitä käytäntöön jokapäiväisessä elämässä, yksityisellä, yhteiskunnallisella tai liikealalla. Olemassaolon taistelun ankara pakko näyttää tekevän käytännöllisen veljesrakkauden lain melkein mahdottomaksi. Sentähden muutamat miehet Englannissa ovat päättäneet tehdä kokeen nähdäkseen personallisesta yrityksestä, onko japanilainen ihanne mahdollinen saavuttaa lännessä ja he ovat todella ajatelleet alkaa kehittämään vähän voimakkaampaa pyhimysluonnetta, kuin mikä syntyy yksinomaan länsimaisten uskonnollisten ihanteitten seuraamisesta. Nämä uranalkajat ovat tätä varten perustaneet samurai-kirjapainon ja julkaisseet sarjan kirjasia propagandaa tehdäkseen. Heidän ponsilauseensa on: „Ajatella parasta ja pyrkiä siihen." Kaiken tämän toiminnan takana on toivo saada mahdollisesti Englantiin syntymään jonkunlainen Samurai-liitto.

Heidän ensimäisessä kirjasessaan „Ehdotuksia Vapaaehtoiselle Aatelistolle" annetaan tarpelliset säännöt, jotka valmistavat jäsenyyteen. Jokainen mies (tai nainen), joka pyrkii Samuraiksi, voi ilmottaa liitolle aikomuksestaan milloin tahansa täytettyään 23 vuotta. Hänelle jätetään silloin miettimisaikaa vuosi, jonka jälkeen hän seuraavana vuonna lopullisesti voi tulla sääntöjen alaiseksi kokelaaksi tulematta silti liiton tunnustetuksi jäseneksi. Tämän vuoden päättyessä, (s. o. ei ennen 25:ttä syntymäpäiväänsä) voi hän tulla täysivaltaiseksi liiton jäseneksi. Jokainen ken rikkoo säännöt täydellisen liittymisen jälkeen 25 ikäisenä ei enää voi koskaan olla Samurai. Ennen sitä aikaa voi hän katua.

Säännöissä sanotaan Samuraiksi pyrkivän vaatimuksista: „Pyrkijällä tulee olla hyvä terveys, kaikista ilkeistä, sietämättömistä ja turmelevista taudeista vapaa, ja hyvin har-

jotettu. Ihmiset, joilla on huonosti harjotettu ruumis tai muuten tilapäisesti ovat terveydeltään heikkoja mutta ruumiinlaadultaan terveitä, saavat ensin noudattaa harjotusta.

Samurailla täytyy olla joku toimi tai ammatti, joka vaatii säännönomaista työtä ja soveltuu Samurain ihanteesen; hänellä ei saa olla sellaista ammattia, joka on Samuraille sopimaton.

Samurain täytyy olla terve ja pysyä terveenä; hänen täytyy pitää ruumiinsa lujana ja puhtaana; hänen täytyy ottaa tavakseen nousta varhain, kylpeä kylmässä vedessä ja joka päivä ajaa partansa; noudattaa ankaraa ja säännöllistä ruumiinharjotusta ja niin paljon kuin mahdollista olla ilman muiden personallisia palveluksia.

Hänen täytyy käytännöllisesti tuntea ravintojärjestelmän perusteet ja periaatteet ja täytyy noudattaa määrättyjä ruokasääntöjä ja yleisen kohtuuden ja itsehillinnän määräyksiä.

Häneltä on kielletty: ylellinen syöminen, epäterveellinen ravinto, liha, alkoholi, tupakka ja huumausrohtojen käyttö.

Häneltä on kielletty kaikki epäpuhtaus sanassa tai teossa.

Häneltä on kielletty kaikenlainen rahapeli.

Hänen täytyy ottaa tavakseen viettää joka päivä ainakin puolen tunnin Samuraille määrättyjen kirjojen lukemisessa ja hänen täytyy lukea kuukausittain ainakin yksi uusi kirja luettelossa olevista.

Seitsemän päivää vuodessa täytyy hänen viettää auringon noususta sen laskuun asti ulkoilmassa, paastoten, yksinään ja hiljaisuudessa; nämä ajat ovat yksinomaan mietiskelyä varten eikä hänen tule niiden aikana lukea eikä kirjottaa eikä harjottaa mitään tointa."

Tällaiseen harjotukseen antautuvat ne, jotka aikovat kilpailla Samurai-sotilasten jälkiä noudattaen.

Olisi todella valitettavaa, jos „Samuraina oleminen" tulisi muodin asiaksi uutuuden viehätyksestä. Hyvin harvat ovat tulleet niin pitkälle, että epäitsekkyys heille olisi mahdollinen, ja jos sellaista ollaan olevinaan, jota ei vakavasti voida toteuttaa, tulee siitä kaiken tosi-ylevän irvikuva ja ehkä lopputuloksena on tuo kuollut — ulkokultaisuus.

Mutta toiselta puolen, jos edes kuinka harvat vilpittömät henkilöt onnistuisivat todella elämään Samurain sääntöjen mukaan tällä ajalla, jolloin velttous, ylellisyys ja mukavuudenhalu on ylimmillään, näyttäisivät he länsimaille, niinkuin Theosophical Review'ssa sanotaan: „että ihminen voi elää

jalosti ja kuolla jalosti jalouden ja aateluuden tähden, että ihminen voi löytää täyden tyydytyksen tekemällä sitä, mihin hän kokonaan antautuu luonnollisen jalosukuisuuden hengessä."

TÄHTIEN VAIKUTUS JOKAPÄIVÄISEEN ELÄMÄÄN.

Paras keino käytännöllisesti tutkia astrologiaa, ja siten osottaa sen todenperäisyys, olisi epäilemättä horoskoopien asettaminen, s. o. tähtien asennon määrääminen kunkin henkilön syntymähetkellä ja sen nojalla henkilön luonteen ja elämänkohtalon selittäminen. Kahdesta syystä tämä kumminkin vielä on vaikea suorittaa; ensiksikin siitä syystä että tätä työtä varten tarvittavat matemaattiset taulut eivät ole yleisemmin saatavissa, ja toiseksi sen tähden ettei löydy vielä meidän kielellämme kirjallisuutta, jonka avulla voisimme tulkita laatimiamme horoskoopeja. Nämä kaksi asiaa voisi parairen yhdistää erityiseen kirjaan, joka toivottavasti ennemmin tai myöhemmin ilmestyy. Odottaessamme sitä voisimme kuitenkin hieman tutkia eräitä yksinkertaisia astrologisia ilmiöitä, mihin ei tarvita erityistä taitavuutta eikä suuremmoisia välikappaleita. Tarkotan tähtien päivittäin muuttuvaa asentoa ja niitten vaikutusta ihmismieliin ja jokapäiväiseen elämään.

Kuu on kaikista taivaankappaleista se, joka nopeimmin kulkee eläinradan läpi [1]), riippuen sen läheisyydestä maahan. Se on sitä paitsi, astrologisesti katsottuna, planeettavaikutusten kokooja ja maahan välittäjä. Ja sentähden se on sopivin tutkimusaihe nykyistä tarkotustamme varten. Tahdomme seurata kuun kulkua ja niitä aspekteja, joita se joka päivä muodostaa planeettojen ja auringon kanssa.

Ensin pari sanaa „aspekteista" yleensä. Tällä sanalla ymmärtää astrologian tutkija määrättyjä pituusvälejä eläinradassa. Jos esimerkiksi kuu sijaitsee Oinaan 1:ssä asteessa ja Mars Kravun 1:ssä asteessa, niin ne muodostavat 90° kulman eli neliöaspektin. — Tässä seuraa luettelo tavallisesti käytetyistä aspekteista.

[1]) Edellytän että lukija jo on hiukan perehtynyt astrologian alkeiskäsitteisiin esim. lukemalla kirjotusta „Astrologia" Omantunnon 1905 ja 1906 vuosik. tai A. H. Barley'n kirjaa „Astrologian järjellinen perusta".

Merkki	Nimitys	Pituus-matka	Aspektin luonne
☌	Yhtymä	0°	Yhdistävä, sitova.
P	Sama poikkeema	—	Kriitillinen, tärkeä.
⚹	Kuusikulmio	60°	Edullinen, lupaava.
□	Neliö	90°	Pettävä, pakottava, huippuunsa menevä.
△	Kolmio	120°	Onnellinen, vakuuttava, sopusointuinen.
☍	Vastakkaisuus	180°	Vastustava, erottava, äärimmäinen.
⚺	—	150°	Puolueeton, epäröivä, (lievän huono).
⚼	—	135°	Suututtava, hävittävä.
∠	—	45°	Pahanpuoleinen, hajottava.
⚻	—	30°	Hyvänpuoleinen, tasottava.

Voimakkaimmat aspektit ovat ☌, ☍ ja *P*. Sitten seuraa järjestyksessä △, □, ⚹, ⚺, ⚼, ∠ ja ⚻. Koska neljä viimeistä ovat jokseenkin vähäpätöisiä, jätän ne esityksestäni pois. „*P*“ ei ole oikeastaan „aspekti“ tässä merkityksessä. Se pidetään yleensä samanarvoisena yhtymän kanssa.

Planeettain vaikutus taas, sovellettuna ihmiselämään, on lyhyesti esitettynä seuraava: ♆ *Neptunus:* psyykkisiä kokemuksia, epämääräisiä oloja, petollisuutta. ♅ *Uranus:* yliaistillisia asioita, yllätyksiä, seikkailuja, romantiikkaa. ♄ *Saturnus:* kestävyyttä, työtä, viivytyksiä, esteitä. ♃ *Jupiter:* toivoa, onnea, kehitystä, menestystä. ♂ *Mars:* tarmoa, toimeliaisuutta, riitaa, päähänpistoja. ♀ *Venus:* ystävyyttä, rakkautta, kauneutta (taidetta), huvia. ☿ *Merkurius:* välitystä, matkoja, kirjeenvaihtoa, kauppoja; sekä ☉ *aurinko:* [1]) kunniaa, valtaa, suosiota, liikeyrityksiä.

Yhdistämällä aspektien ja planeettojen vaikutukset on saatu aikaan seuraavan tapainen yleiskaava, joka hyvien neuvojen muodossa esittää kuun ja planeettain välisten aspektien suhteen jokapäiväiseen ihmiselämään.

♆△⚹☽) Tutki spiritismiä, outoja, mystillisiä ja psyykkisiä asioita. Huomaa mielivaikutteita ja unennäköjä.

♆☍□☽) Varo petollisuutta ja juonia. Vältä psyykkisiä tutkimuksia ja rakkausjuttuja. Elä puhtaasti. ☌ ja *P* epäiltävät, (pahan ja hyvän välillä).

---

[1]) Astrologit nimittävät mukavuuden vuoksi myös aurinkoa ja kuuta *planeetoiksi.*

☿△☼☽ Kysy neuvoa astrologeilta. Ole tekemisissä merkillisten ja edistyvien henkilöiden ja asioiden kanssa. Tutki yliaistillisia asioita. Suorita matkoja ja muutoksia.

☿☌□☌♇☽ Vältä rakkausjuttuja, keinottelua, seikkailuja, onnettomuuksia (ja hallitusvirastoja). Ole tyyni ja ennakkoluuloton ja ole varovainen vieraiden ihmisten suhteen.

♄△☼☽ Osta ja myy maata ja rakennuksia, laske perustuksia ja toimi asioita, mitkä vaativat viisasta menettelyä, taitavuutta ja kestävyyttä. Hyvä aspekti vanhoille ja sopiva mietiskelylle.

♄☌□☌♇☽ Vastusta alakuloisuutta ja varo vilustumista. Älä kiusaa toisia ja ole nöyrä ylhäisiä kohtaan. Saat odottaa vastoinkäymisiä.

♃☌♇△☼☽ Alota uusia yrityksiä, järjestä lakiasioita, kysy neuvoa lakimiehiltä ja henkisiltä opettajilta. Hoida asioitasi, matkusta, ja mieti Jupiterin tunnilla.

♃☌□☽ Vältä tuhlausta ja yleellisyyttä, varo petollisuutta, vältä lakimiehiä, pankkeja ja pappeja.

♂△☼☽ Kysy neuvoa lääkäreiltä, kirurgeilta ja hammaslääkäreiltä. Tee työtä fyysillisesti ja älyllisesti. Rohkeat teot onnistuvat, mutta noudata yleensä malttia.

♂☌□☌♇☽ Vältä riitaa ja varo onnettomuuksia, jos semmoisiin on taipumusta. Ole maltillinen, vältä rakkausjuttuja ja matkoja.

♀☌♇△☼☽ Suotuisa aspekti rakkaudelle, ystävyydelle, vierailuille ja huvituksille; myös kotioloille ja taloudelle. Pestaa naispalvelijoita.

♀☌□☽ Epäsuotuisa aspekti kaikissa näissä suhteissa (kts. vast.), sopiva ainoastaan halpamaisille huvituksille, (jollei sen vaikutusta voida jalostuttaa).

☿△☼☌♇☽ Kirjalliset yritykset, kirjeenvaihto, opinnot, matkat (ja ostokset) onnistuvat, niin myös terveydenhoito ja kasvatus.

☿☌□☽ Varo petoksia ja kujeita, vältä nimikirjotuksia, ole varovainen puheessasi ja menettele viisaasti. Edullinen aspekti viekkaille ja ovelille.

☉△☼☽(♇) Alota uusia yrityksiä, hae työtä ja virkaa, pyri korkeiden suosioon, (keinottele ja hae kadotettuja esineitä).

☉☌□☽ Sopimaton aspekti näitä asioita varten (kts. vast.)
Epäiltävä. (Alota ainoastaan *yksityisiä* yrityksiä).

Esitän nyt tulevan syyskuun aspekteja, joidenka avulla voitte pienessä mitassa tehdä kokeiluja astrologian alalla. Lyhennykset ovat näin ymmärrettävät: y = yö klo 12—3, ay = aamuyö 3—6, a = aamu 6—9, ap = aamupäivä 9—12, p = päivä 12—3, ip = iltapäivä 3—6, i = ilta 6—9, iy = iltayö 9—12, kaikki Helsingin aikaa. Semmoiset yhdistykset kuin ay/a merkitsevät aikaa kahden aikajakson välillä. Sana „ja" kahden aspektin välillä merkitsee että nämä aspektit sattuvat yhtaikaa. Yleensä en esitä sydänyön aspekteja.

Syyskuu 1908.

1. ☽: ☌☉ ap, P☌ ap. ☌♅ i, P♃ iy.
2. „ △♆ y, ☌☿ ap, △♀ ip, □♃ iy.
3. „ P♀ ay, □☌ p, △♄ i, □☉ iy.
4. „ P♆ ap, □☿ iy.
5. „ △♃ ay/a, P♅ a, △☌ iy, □♄ iy.
6. „ ☌♅ ja △☉ a, ☍♆ p, P♅ iy, (☉△♅ ay).
7. „ ☍♀ a. △☿ ap, P♆ i.
8. „ □☿ p, ∠♄ ja P♀ iy.
9. „ ☍♃ ap.
10. „ ☍☌ ay, △♆ p, ☍☉ p, P☌ i.
11. „ P☉ ap, △♀ p, ☍☿ i, ☌♄ iy.
12. „ □♅ a, P♄ a, □♆ p, P☿ ip, P☉ i, (☿☍♄).
13. „ △♃ ap, P☌ p, □♀ i.
14. „ P♃ ja △♅ a, △☌ ap, ☌♆ ip, △☉ iy.
15. „ P♀ a, □☿♅ ap, □♃ ip.
16. „ △☿ ip, □☌ i, (☿□♅ ay).
17. „ □☉ ap/p, P♅ i.
18. „ □♄ p, (☿□♆ i).
19. „ ☌☌ a, ☌♆ a/ap, □☿ ap, P♅ iy.
20. „ ☌☉ ay, ∠☌ ip, P♆ iy.
21. „ △♄ y, ☌♀ ap/p.
22. „ ☌☿ a, P♀ iy.
23. „ ☌♃ ay, ∠☿ ip, P♃ iy.
24. „ △♅ y, ☌♆ ap, ☌☌ ip.
25. „ P☌ ap, ☌☉ ip.
26. „ ☍♄ y, P♄ ap, □♅ p, P☉ ip/i, □♆, ☌♀ iy.
27. „ P☌ a, ☌☿ i.
28. „ ☌♃ ay, ∠☌ p, P♃ ip, ☌♅ iy.
29. „ △♆ a, P☿♀ a, □♀ p, ☌☌ i.
30. „ □♃ ip, △♄ i, ☌☉ iy, (☉☍♄ a).

Esimerkki: Syyskuun 1 p:nä näemme ☽ ✻ ☉ ap ja yleiskaavassa löydämme sitä vastaavan selityksen, joka alkaa: „Alota uusia yrityksiä, hae työtä ja virkaa.“ ☽ P ♂ ap: „Vältä riitaa“ j. n. e. Toisin sanoen, mainittu aika on sopiva ja lupaava uusiin yrityksiin y. m. nähden, mutta samalla omansa eläimellisen elonvoiman lisääntyessä herättämään itseluottamusta ja riidanhalua. Tietysti en tarkota että aspektien vaikutus alkaa klo 9 ja loppuu klo 12, vaan olen keksinyt nämä jaotukset ainoastaan mukavuuden vuoksi. Usein voi aspektien vaikutus jatkua tai siirtyä ulkopuolelle määrätyn ajan, varsinkin silloin kun muita aspektejä ei ole lähellä.

Jos tämmöinen „ennustaminen“ jonkun mielestä tuntuu lapselliselta, niin huomautan ainoastaan että se astrologien mielestä on yhtä luonnollista kuin lämpömittarin ja ilmapuntarin tarkkaaminen aamulla — sillä molemmissa tapauksissa on vain kysymys luonnollisista ilmiöistä. Erotus on vain siinä että astrologiset ilmiöt eivät tätä nykyä ole luonnontieteen suosiossa eivätkä siis myöskään yleisemmin tutkittuja.

Mutta yhtä vähän kuin ilmapuntarit aina ennustavat oikein, yhtä vähän nämä aspektitkaan aina ovat täydellisessä sopusoinnussa tapahtumien kanssa — syystä että on olemassa muitakin vaikuttimia, ensiksikin kunkin syntymä- ja etenevän horoskoopin aspektit ja muut osotukset.

Henkilön esim., joka on oppinut hallitsemaan himoluontoaan ja omia ajatuksiaan ja käytöstään, ei tarvitse pelätä juuri mitään Marsin kriitillisistä aspekteista — eikä tavallinenkaan ihminen ole suuremmassa vaarassa, jollei hänen etenevä horoskooppinsa tarjoa uhkaavia aspekteja. Näitä seikkoja jokainen tutkikoon itsenäisesti, ja joka päivä tarkasti seuraten aspekteja tulee hän pian huomaamaan, mitkä aspektit vaikuttavat häneen ja mitkä eivät. Luulen myös että hän usein itse huomaa niitä „eteneviä tendenssejä“, mitkä kulloinkin ovat toimessa, ainoastaan tarkkaamalla sisäisen ja ulkonaisen elämänsä kulkua.

Joka tahtoo olla tarkka, hankkikoon itselleen *Rafaelin efemeriidit* kuluvalle vuodelle. [1]) Siinä hän löytää siv. 30—38 täydellisen luettelon kaikista aspekteista, mitkä muodostuvat vuoden kuluessa (paitsi ☽ ☌ ihme kyllä). Tämän luettelon ymmärtämiseen ei tarvita englannin kielen taitoa, kun vaan muistaa että *m* (tai *n*) merkitsee aamupäivää ja *af* (tai *a*) iltapäivää. Aika on siinä tietysti annettu Greenwichin

[1]) Voidaan tilata Teos. kirjak. ja kust:liikkeen kautta. Hinta noin 1 markka.

(Lontoon) horisontin mukaan. Lisäämällä siihen 1 t. ja 40 m. saadaan Helsingin aika. Kirjain *G* merkitsee hyvää aspektia, *g* lievän hyvää, *B* huonoa ja *b* lievän huonoa; *D* epäiltävää. [1]) Näitä kirjaimia on pantu ainoastaan *kuun* aspektien kohdalle.

(Ollakseni itse tunnollisen tarkka on minun tässä mainittava että voi olla eri mieliä kuun aspektien *ajan* määräämistavan suhteen. Erotus voi nousta korkeintaan noin kahteen tuntiin — taaksepäin silloin kun kuu on itäisellä, ja eteenpäin kun kuu on läntisellä taivaanrannalla. Kuun ollessa puolipäivä- (tai puoliyö-)piirissä ei ole erotusta, paitsi *P:n* suhteen. Tämä riippuu kuun n. s. parallaksista, jota tavallisesti *ei* oteta huomioon astrol. laskennoissa.)

Rafaelin efemeriidien omistajat ovat tilaisuudessa tekemään monta hauskaa havaintoa, joista tällä kertaa mainitsen ainoastaan niitä, jotka lähimmin kuuluvat aineesemme. — Jos esim. elämässämme sattuu uusi tapaus, ehdotus tai ajatus, josta emme tiedä, onko se seurauksiinsa nähden hyvä vai huono, voimme tarkastaa aspektiluetteloa ja ensiksikin ottaa selvää ensitulevan aspektin laadusta. Otaksutaan esim. että sanomalehdessä luemme 18 p. elokuuta klo 8 i. p. ilmotuksen, joka voisi antaa aihetta uuden liikehomman alkamiseen. Luettelossa näemme sinä päivänä klo 7.12 i. p. ☽□♀ ja 7.13 ☽*P*♀. Tästä tulemme ensiksikin siihen johtopäätökseen että ilmotuksen lähtökohta on viekas keinottelu. Sitten näemme klo 9.38 ☽□♃, 11.5 ☽□☉ ja 1.13 yöllä ☽□♂. Tästä taas selviää että „affääri" tuottaisi tappiota, luottamuksen ja maineen vähenemistä sekä harmia. Jos taas satumme lukemaan ilmotuksen 21 p. klo 10 a. p. niin löydämme seuraavat aspektit: klo 7.42 ☽✻♃, 1.6 ☽✻☉ ja vähän myöhemmin ☽✻♂♀ — kaikki hyviä merkkejä, jotka osottavat menestystä, luottoa ja vilkasta toimintaa. — Jos uusi suunnitelma johtuu mieleemme 29 p. elok. klo 9 i. p. niin saamme olla varmat siitä, että tästä ei tule mitään, sillä yöllä huomaamme ☽*P* ja ☍♄. Mutta jos ajatuksemme syntyi 24 p. puolipäivän aikaan, niin voimme otaksua sen kestävyyden avulla menestyvän, vaikkeivät tulokset heti näkyisikään, sillä vasta 12 tuntia myöhemmin löydämme ☽△♄. — Jos mietimme haluttua muutosta elämäämme 27 p. elok. klo 4 i. p. niin huomaamme klo 3.20 ☽☌♀, 4.14 ☽*P*♂ ja 8.44 ☽△♅.

---

[1]) Erikoinen selitys kaikista kuun aspekteista — 56 „hyvää neuvoa" — on saatavana allekirjottaneelta, os. Kouvola, 1 mkalla. En kumminkaan takaa sen tarkkuutta.

Voimme sanoa itsellemme, että muutos tulee aikanaan tapahtumaan, vaikka sitä ennen olisikin kärsittävä harmia. — Ymmärrettävä on että tämmöisissä tapauksissa ajatuksen täytyy olla selvän ja pontevan, ja vielä parempi on jos se voimakkaasti ja äkkiä pulppuaa esille. — Tärkeissä asioissa on otettava auringon ja myös planeettojen keskinäiset aspektit huomioon (ja vielä parempi on tietysti tutkia omaa horoskooppiaan). Kun kuun aspektien vaikutusaika lasketaan ainoastaan tunneissa, lasketaan sitä vastoin auringon, Merkuriuksen, Venuksen ja Marsin päivissä, sekä Jupiterin, Saturnuksen, Uranuksen ja Neptunuksen keskinäiset aspektit viikoissa ja kuukausissa, riippuen näiden hitaammasta liikunnosta. Sitä paitsi on aina muistettava että heikompien aspektien vaikutusaika on lyhyempi kuin voimakkaiden.

Voi ehkä monesta tuntua niinkuin tässä esitetty aspektien tutkimus veisi fatalismiin ja omien voimien ja ponnistusten lamauttamiseen. Jos niin käy jollekulle, jättäköön tämän tutkimuksen. Mutta niin ei tarvitse käydä, sillä itse asiassa tässä on vain kysymys heikoimman vastarinnan löytämisestä ja viisaasta tien valitsemisesta. Kyllä elämä muutenkin vaatii meiltä ponnistusta ja tarjoaa kaikenlaisia esteitä voitettavaksemme, jotta emme tarvitseisi ajaa päätämme seinään, silloin kun me sen näemme.

Tämmöisillä pienillä tutkimuksilla voisivat myös ne, joilla on aikaa ja harrastusta, auttaa astrologista tutkimustyötä eteenpäin. Tahtoisin kehottaa niitä tekemään havaintoja aspektien suhteen ja kertomaan minulle tuloksistaan, varsinkin jos niissä on jotain merkillistä, mainiten myös syntymäaikansa ja -paikkansa. Samalla pyydän myöskin niitä, joilla on tietoa hyvin merkillistä henkilöistä ja tapahtumista, kertomaan minulle henkilön syntymäajan ja -paikan, sekä tapahtuman ajan.

* *
*

Kirjottaessani viimeiset rivit rupesin voimaan pahoin ja työni keskeytyi muutamaksi tunniksi. Sairaus oli sitä laatua jonka kokemuksesta tiedän Neptunuksen aiheuttamaksi. Tutkiessani astrologisia syitä huomasin että viime yönä klo 1.44 kuu ja Neptunus olivat puolineliössä (☽∠♆). Itse olen syntynyt klo 1.48 yöllä. Tässä on kaksi asiaa huomioon otettava: ensiksi että heikkokin aspekti joskus vaikuttaa, ja toiseksi, että silloin kun aspekti sattuu samaan aikaan vuorokautta kuin itse on syntynyt, kuuluu se „päivänhoroskoop-

piin" ja on siis voimassa vuorokauden aikaa. Sairauden aikana oli ☽ P ♂. Huomattava on sitä paitsi että syntymähoroskoopissani Neptunus sijaitsee „sairauden huoneessa" ja että etenevässä horoskoopissani ☽ □ ☉ on tällä kuulla voimassa.

* * *

Jotta tämmöinen jokapäiväinen astrologinen tutkimus tulisi hieman täydellisemmäksi, tarvitaan vielä tietoa n. k. *planeettatunneista.* Nämä lasketaan siten, että päivä auringon noususta sen laskemiseen jaetaan 12 yhtä suureen osaan, ja yö samaten. Nämä osat kutsutaan tunneiksi, ja kutakin „tuntia" hallitsee määrätty planeetta. Tämä kuuluu hyvin oudolta, mutta kokemus osottaa että siinä on perää. Sunnuntain ensimäistä tuntia (auringonnoususta laskien) hallitsee aurinko, maanantain ensimäistä tuntia kuu, tiistain Mars, keskiviikon Merkurius, torstain Jupiter, perjantain Venus ja lauantain Saturnus. Muuten tunnit seuraavat toisiaan aina seuraavassa järjestyksessä: ♄ ♃ ♂ ☉ ♀ ☿ ☽, siis sunnuntai-aamusta alkaen ☉ ♀ ☿ ☽ ♄ ♃ ♂ j. n. e. Auringon *todellinen* nousu ja lasku on otettava lähtökohdaksi. Ne saadaan nykyään almanakan *näennäisestä* ajasta lisäämällä noin 6 minuuttia nousuaikaan ja vähentämällä saman verran laskuajasta.

Lähempi selvittely planeettatunneista jää ensi numeroon.

Uraniel.

ENGLANTILAINEN MEDIUMI HELSINGISSÄ.

I.

Harvinainen vieras oleskeli maassamme toukokuun alkupuolella, niinkuin Tietäjän viime numerossa mainittiin, nim. ensimäinen maassamme julkisesti esiintyvä „spiritistinen mediumi", Mr. Peters (lue Piiters). Helsingin sivistyneissä piireissä on jo kauan kytenyt harrastusta n. k. yliaistillisiin asioihin, josta on todistuksena m. m. Psyykkisen Seuran perustaminen. Tässä seurassa on parhaasta päästä kokeiltu ajatuksen siirtoa y. m. yksinkertaisia ilmiöitä, ja vaikka täl-

laiset kokeet kyllä aina johonkin määrin onnistuvat, eivät ne riitä vakuuttamaan skeptikkoa ylifyysillisten voimain ja näkymättömien maailmoiden olemassa-olosta. Ja skeptikkoja, epäilijöitä, lienevät useimmat tämän Seuran jäsenet: älköön heitä siitä moitittako. Pääasia ei ole mitä me uskomme vaan onko meillä totinen pyrkimys totuuteen. Ja tätä totuuden etsintää näkyy löytyvän Psyykkisessä Seurassa, sillä mielellään siellä kuunnellaan ylisihteeriämme, milloin hän selittää esim. psyykillisen tutkimuksen suhdetta länsimaiseen ja itämaiseen katsantokantaan, vertaillen niitä toisiinsa. Ja onhan hyvä merkki sekin, että kaikella kunnioituksella seurattiin insinööri K. Krohnin esitelmää astrologiasta, vaikka siihen aineesen samaisen Seuran perustamistilaisuudessa hyvin pilkallisesti viitattiin.

Nyt alkoi kuitenkin Seuran harrastus vähäsen laimeta, kun ei saatu nähdä tai kuulla mitään merkillisempää ja silloin Mr. Petersin tulo sattui parhaasen aikaan. Hänen istuntonsa — Psyykkisen Seuran toimeenpanemia oli kaikkiaan kahdeksan — antoivat todella yllin kyllin todistuksia jokaiselle, joka saattoin niitä seurata ja joka todella tahtoi näkevin silmin nähdä. Toivottavasti tulokset istunnoista eivät jää Seuran arkistoihin homehtumaan vaan tulevat julkisuuteen kaikkien tiedoksi. Peters itse ei suinkaan ollut hämäryyttä ja epämääräisyyttä rakastava, vaan erinomaisesti iloinen siitä, että pikakirjottajat merkitsivät paperille kaikki hänen sanansa. Hän vetosi aina näihin tehtäviin muistiinpanoihin ja kehotti henkilöitä niiden perusteella perästäpäin tarkistamaan, mitä he eivät samassa tilaisuudessa muistaneet todeksi.

Mr. Peters on Omantunnon entisissä vuosikerroissa kertonut siitä, kuinka hän vähitellen kehittyi mediumiksi ja selvänäkijäksi. „Henkiä“ hän näki aivan pienestä pitäen, mutta vasta monien vuosien kokemusten jälkeen on hän päässyt selville siitä, mikä hänen todellinen tehtävänsä ja kutsumuksensa on. Hän on nyt kokonaan spiritistisen (ja teosofisen) aatteen palveluksessa. Ensi katsannolta hän tekee iloisen ja huolettoman ihmisen vaikutuksen, mutta joka on tilaisuudessa tutustumaan hänen todellisempaan luonteesensa, voi nähdä, kuinka äärettömän vakavalta kannalta hän käsittää tehtävänsä — maailman vakuuttamisen näkymättömistä todellisuuksista. Tämän kirjottajaan jätti kaikkein syvimmän jäljen se matalaääninen „hm“, jolla Peters vastasi, kun joku ilmotti selityksen sattuneen „kuin naulan päähän“. Odotin mediumin ilmehikkäitten kasvojen osotta-

van iloa ja ylpeyttä sellaisella hetkellä, mutta sen sijaan kuuluikin matala, tyyni, melkein alakuloinen „hm". En tiedä, olenko oikeassa, mutta minusta tuntui sen takana olevan tällainen ajatus: „Te luulette minun tekevän tätä työtä omaksi huvikseni tai hyödykseni. Minulle on onnistuminen tai epäonnistuminen samanarvoista: pääasia olisi, että kylmä epäusko häviäisi ja antaisi tilaa henkisemmälle maailmankatsomukselle."

Mr. Peters matkustaa ympäri maailmaa, minne häntä kutsutaan ja minne „henget" häntä neuvovat menemään. Tuskin hän ehtii muutaman viikon levähtää kotimaassaan, kun jälleen alkaa matka — Etelä-Afrikkaan kuukausiksi. Viime joulukuusta asti hän on harhaillut ympäri Europpaa, käyden Hollannissa, Ranskassa, Italiassa, Saksassa ja viimeksi Venäjällä, missä hän on herättänyt suurta huomiota ja tullut hyvin ystävällisesti vastaanotetuksi.

Mikä on sitten tämän mediumin taito? Mediumistisia lahjoja on sangen monenlaisia, mutta ne kaksi kykyä, jotka Mr. Peters omistaa, ovat „psykometria" ja „klärvoajanssi". Psykometria on tiedemiesten antama nimitys sille merkilliselle lahjalle, joka jonkun esineen kautta tulee kosketukseen sen yhteydessä olleiden henkilöiden ja olosuhteiden kanssa. Tätä ilmiötä on vaikeata — niin, nykyisissä oloissa miltei mahdoton selittää, mutta se on silti tosiasia. On ikäänkuin jokainen esine olisi elollinen olento, jolla on havaitsemiskyky ja muisti, niin että siihen painautuu kuva kaikesta, mikä sen ympärillä tapahtuu. Myöskin voitaisiin selittää tätä ilmiötä kuvallisesti. Kun ihminen kantaa päällään jotakin esinettä, tarttuu siihen hänen omituinen „hajunsa" ja tätä seuraten pääsee mediumi asianomaisen henkilön yhteyteen, vaikka hän olisi pitkienkin matkojen päässä, jopa Tuonelan virran takana, aivan kuin koira nenäliinaa haistettuaan vainullaan löytää sen omistajan.

„Klärvoajanssi" eli „selvänäköisyys" on taas se lahja, että mediumi näkee vainajia ympärillään aivan kuin hän fyysillisillä silmillään näkee ihmisiä. Että tämä on *mahdollista,* sen myöntänee jokainen teosofi, mutta että se jossakin erityisessä tapauksessa todella tapahtuu, sitä harva on valmis uskomaan, jollei todistus ole aivan selvä. Ja jos ken seurasi muutamia Petersin onnistuneimpia istuntoja, saattoi hän havaita useita epäämättömiä todistuksia. Viimeisissä psyykkisissä istunnoissa oli huone Petersin sanojen mukaan aivan täynnä „henkiä", jotka vaatimalla vaativat häntä antamaan jotakin tietoa heistä omaisille. Ja Peters koettikin noudattaa

näiden tahtoa, vaikka hänen omalle maineelleen tietysti olisi ollut edullisempaa pysyä niillä aloilla, joilla skeptikko jää sanattomaksi. Sillä useimmat „henki-ilmotuksista“ ovat syrjäiselle tietysti „epäiltäviä“. Ne eivät ole „eksaktisia“, objektivisiä, sillä vaikka asianomainen henkilö aivan selvästi tuntee kuvatun hengen rakkaaksi omaisekseen, eivät hänen vakuutuksensa pysty epäilijään, koska hän muka ei ole ennen istuntoa kertonut kaikkia tuota henkeä koskevia asioita ja jättänyt suletussa kuoressa puolueettomalle tutkijalle!

„Ajatuksenlukemiseksi“ väittivät sanomalehdet Petersin lahjaa, kun sen todenperäisyyttä ei käynyt kieltäminen. Mutta „ajatuksensiirto“ on kerrassaan riittämätön niiden monenlaisten tiedonantojen ja ilmotusten selitykseksi, joita istunnoissa esiintyi. Monasti tapahtui, että samassa istunnossa joku läsnäoleva ei muistanut seikkaa, josta Peters puhui, mutta myöhemmin muilta kysyttyään havaitsi sen todeksi. Ja hyvin harvoin luulen, että asianomainen istui ajatellen samaa, kuin mistä mediumi puhui. Mutta sattui kyllä niinkin, että joku kuulijoista äänettömästi kysyi mediumilta jotakin ja hän siihen vastasi.

Mr. Peters tuli yhteyteen sekä vainajien että myös elävien ihmisten kanssa, läsnä- tai poissaolevien, kuvasi niiden luonteenpiirteitä usein hämmästyttävän tarkasti, kertoi menneisyyttä ja väliin tulevaisuutta. Tämä on luonnollista, koska tiedämme, että elävät ihmiset nyt jo ovat asukkaita näkymättömässä maailmassa yhtä hyvin kuin kuoltuaan. Mediumi sanoi näkevänsä kahdenlaisia kuvia, objektivisia ja subjektivisia. Edelliset olivat muka todellisia, istunnossa läsnäolevia vainajia, jälkimäiset niitä elävien tai kuolleiden henkilöiden kuvia, joita löytyi läsnäolevien „alitajunnassa“ eli aurassa selvempinä tai hämärämpinä. Luonnollisesti mediumin katse ei saattanut tunkeutua henkimaailman korkeampiin piireihin, ainakaan „taivasmaailmaan“. Mutta manalle menneiden omaisten rakastavat ajatukset liitelevät kuitenkin eloonjääneitten ympärillä rohkaisevina ja neuvovina ja mediumi voi näiden „henkisanomien“ yleisen sisällyksen tulkita. Tavallisesti on istunnossa oleva huolissaan jostakin aikeestaan ja saa silloin kehotuksen: „Tee niinkuin aiot! Se on hyvä.“ Tällainen sanoma on aivan yksilökohtaiseksi avuksi, sillä ei ole tieteellistä todistusvoimaa. Ei myöskään tällainen sanoma sisällä yleistä siveellisyystotuutta, vaan ainoastaan asianomaiselle se on kehotuksena toimintaan ja epätietoisuuden heittämiseen. Tämä on muutenkin „henkien“ vaikutus maan päällä eläviin, ei mitään ehdottomia neuvoja ja varotuksia

nähtävästi voi eikä saa antaa vaan jokaisen yksilön on kulettava sitä tietä, jonka hän näkee paraimmaksi, kunnes hän näkee edessään korkeamman ja taas korkeamman tien ja toimintatavan. Mutta pelon aiheuttama toimettomuus ei sielua kehitä.

Mr. Peters on istunnoissa täysin hereillään, vaikka katse on kuin poissaoleva ja kasvojen ilme usein muuttunut. Hän on onnistuakseen suuresti riippuvainen kuulijakunnasta. Jos mieliala on kylmä, halveksiva tai vieläpä vihamielinen, eivät tulokset ole tyydyttäviä, kuvaukset ovat ylimalkaisia, pieniä erehdyksiä sattuu useammin, kaikki käy kankeasti. Mutta jos on innostusta ja myötätuntoa kuulijakunnassa, voi mediumi saada enemmän voimia ja silloin hän pääsee käsiksi kaikenmoisiin yksityiskohtiin, jotka ovat aivan hämmästyttäviä. Usein mediumi liikkeillä ja ruumiin asennoilla tulkitsee, mitä sanat eivät kykene ilmaisemaan, ja juuri tällaiset yksityiskohdat ne ovat tieteellisinä todistuksina erinomaisia. Lausuntonsa lopussa mediumi tavallisesti kysyy, onko se sattunut kohdalleen, ja hyvin harvoin on vastaus epäilevä tai kieltävä.

Mr. Peters antoi kolme istuntoa T. S:n jäsenille, jolloin tulkkina toimi ylisihteerimme. Tahdon pikakirjotettujen muistiinpanojen mukaan tehdä selkoa annetuista lausunnoista ja niiden todenperäisyydestä ja kehotan niitä henkilöitä, jotka eivät vielä ole toimitukselle jättäneet vastauksia lähetettyihin tiedusteluihin, tekemään sen mitä pikemmin, jotta ensi numerossa saamme loputkin julaistuksi. Ikävä kyllä tällaiset selonteot antavat hyvin puutteellisen kuvan mediumin taidosta siihen verraten mitä istunnoissa oleva saattoi havaita. Monetkin lausunnot voisivat antaa epäilijöille paljon muistutettavaa, sillä ne tuntuvat hyvin ylimalkaisilta. Jos esim. sanotaan, että huone, missä esine pidettiin, oli erinomaisen „kodikas", voi siihen huomauttaa, että kukin pitää omansa paraimpana, mutta kuitenkin on melkein aina jokainen asiantuntija ihmeissään, kuinka paikalleen juuri sekin ja sekin kohta sattui. Mutta pelastaaksemme lukijan kärsivällisyyden, ryhtykäämme itse asiaan.

Ensimäinen teosofinen istunto pidettiin 5 p:nä toukokuuta. Jännityksellä odotti kuulijakunta oudon vieraan saapumista. Ei hiiskaustakaan kuulunut, jottei häirittäisi mahdollisesti jo saapunutta mediumia. Mieliala oli lämmin ja rohkaiseva, niinkuin mediumi itse tunnusti.

Pari kertaa pyyhki mediumi kädellään otsaansa ikäänkuin karkottaakseen kaikki ajatukset näkyvän maailman

asioista ja samalla hän oli „työhön“ valmis. Pöydälle oli tuotu erilaisia esineitä, joiden joukosta mediumi ensin sai käteensä kirjeen ja lausui siitä seuraavasti:

„Tämä kirje on jonkun henkilön kirjottama, joka on tavattoman toimelias ja jolla on ollut paljon vaikeuksia varhemmassa elämässään. Vielä nytkään hänen elämänsä ei ole vapaa pilvistä. Kirje vie minut maahan, jossa ihmiset ovat vilkkaampia kuin täällä. Tällä henkilöllä on sangen vakava käsitys elämästä ja hän on lähtenyt kotimaastaan siinä tarkotuksessa, että löytäisi jotakin parempaa. Missä hän onkin, koettaa hän aina saada kiinni jostakin paremmasta, fyysillisesti, älyllisesti, henkisesti. Hän on käynyt läpi monen huolen näillä kolmella tasoilla. Lähinnä seuraavina kuukausina, joko kirjeen kirjottamisesta tai tästä hetkestä, tulee tapahtumaan muutos. Tulee olemaan menestystä, mutta sen puolesta on tehtävä työtä. Tämä henkilö on täysin tunteellinen, vaikka pinnalta kylmä.

Näen nuoren miehen, n. 20—25 vuotta, pitkäkasvoinen vaaleatukkainen, näkyvät poskipäät j. n. e. Vähäsen kumara, vaikka näyttää terveeltä ja vahvalta. Hän on tekemisissä kirjottajan kanssa, mutta elävä. Tunnetteko?“

„Tunnen, mutta hän on kuollut.“

„Niin, hän on kuollut, vaikkei hän loistanut, niinkuin kuolleet tavallisesti loistavat. Ennen kuolemaansa hän ähki ja kärsi kovasti kylmästä. Hän tahtoo osottaa tämän todistukseksi, että hän nyt on täällä. Muistatteko?“

„Muistan.“

Tulevassa numerossa voimme toivoaksemme vastata, olisiko ylläolevassa kuvauksessa joku kohta ollut virheellinen. Tämä on ainoa seniltainen lausunto, jonka *yksityiskohtaisesta* todenperäisyydestä toimitus ei ole vielä saanut tietoa. Seuraava esine, joka muistaakseni oli kello, aiheutti seuraavan selvityksen. Peters kysyi:

„Kuuluuko kuolleelle vai elävälle?“

Vastaus: „Nykyään elävälle, ennen kuolleelle“.

„Se henkilö, jolla on ollut tämä esine, on ollut hyvin hitaasti ja metoodillisesti ajatteleva ihminen, mutta varhemmassa nuoruudessaan hän ei ollut varsin niin hidas ja säännönomainen. Fyysillisesti hän oli vahva, mutta kadotti voimansa pitkän sairauden kautta, jota ei kukaan ymmärtänyt. Hänellä oli vahva tahto ja selvät tarkotusperät. Elämän olosuhteet supistivat hänen työkykyänsä ja vaikutusalaansa. En näe tätä henkilöä, mutta tunnen, että hänella on teihin vaikutusta ja että hän tahtoisi teitä auttaa. Teidän elämänne

on ollut nuoren miehen elämä, mutta hyvin kummallinen. Te tulitte teosofian ja salatieteen yhteyteen sen tähden että niin täytyi tapahtua, aineellisten olojenkin takia, puhumattakaan karmasta. Oma aineellinen elämänne on ollut vaikeata. Nuoruudessanne, n. 15—16 ikäisenä, täytyi teidän raivata tienne ikäänkuin jään läpi päästäksenne vapaaksi. Ympärillänne on aina ollut alakuloisuutta ja pettymystä. Ollessanne n. 18—20 vuotias tapahtui jotakin, joka kokonaan muutti elämänne; silloin teissä alkoi syntyä henkinen jano ja vähitellen fyysilliset ja henkiset olosuhteet alkoivat järjestyä laadulleen. Viimeisinä vuosina olette yhä enemmän löytäneet itsenne. Ja samalla kuin tämä on tapahtunut sielullisesti, ovat aineelliset olonnekin tulleet paremmiksi.

Luonanne on nyt vainaja, mies, joka kuoli n. 50 ikäisenä. (Ruumiinmuodon ja liikkeiden kuvaus.) Hän oli hyväluontoinen mies, joka koetti tehdä elämällään jotakin hyvää. Hän kuoli keuhkotautiin ja verta tuli suusta. Te autoitte häntä. Luultavasti ei ollut sukulainen. Älkää huolehtiko, kyllä vielä muistatte hänet.

Viimeisinä kolmena kuukautena teillä itsellänne on ollut kummallisia kokemuksia valvomisen ja nukkumisen keskivälillä. Tämä on jotakin psyykillistä, mutta älkää jättäkö syrjään tervettä järkeä."

Tämä selitys oli alusta loppuun asti kerrassaan sattuva vakuuttaa asianomainen henkilö. Ensimäiseksi kuvattu, jolle kello oli ennen kuulunut, oli läsnäolijan isä. Hän oli aivan sen luontoinen kuin mediumi kuvasi. Hän oli vahva mies 30-ikään asti, sitten hän alkoi sairastaa vaikeata tautia, jota kukaan ei ymmärtänyt ja tuntenut.

Kellon nykyinen omistaja oli itse läsnä istuen salin perällä ja hämmästyi suuresti kuullessaan itsestään kerrottavan moninaisia asioita aivan todenmukaisesti. Tuokin omituinen valveen ja unen välinen tila, josta Mr. Peters puhui, oli merkillinen seikka, koska sama henkilö jo Seuran viime vuosikokouksessa (aikamäärä siis vähän virheellinen) oli m. m. allekirjottaneelle kertonut näistä oudoista kokemuksistaan.

Kellon tuoja arveli, että se vainaja, josta viimeksi puhuttiin, kaikesta päättäen oli hänen vaimonsa isä. Hän itse ei ollut vainajan kanssa ollut paljon tekemisissä, mutta kuoleman jälkeen hän oli kiellellyt kotiväkeään liiaksi valittelemasta kuolemaa ja puhumasta vainajasta soimaavasti, koska hän teosofina tiesi, että se häiritsee kuollutta ja pitää häntä sidottuna. Nyt vainaja mediumin kautta tahtoi osottaa kiitollisuutensa!

Kolmas esine, hiuskihara. Mediumi kysyi: „Elävälle vai kuolleelle?“ V.: „Elävälle.“

„Kysyn sentähden, että jos se kuuluu kuolleelle, täytyy kaivaa syvemmältä. Tämä ihminen on lumipeitteinen tulivuori, täynnä eloa ja voimaa, mutta kaikki hillittyä. Hyvin toimelias sekä henkisesti että fyysillisesti. Hän ajattelee itsekseen: 'tahdon parhainta ja minun täytyy se saada'. On ollut paljon taisteluita, aivan kuin olisi pitänyt murtaa rikki kahleita, ennakkoluuloja. Yksi niistä kahleista on ollut ahdas kirkollisuus. Henki tietää, mikä on oikein, mutta aivot ovat tehneet vastusta. Mutta se on murtunut ja viimeisenä puolena vuotena on ollut vapauden tunne.

Tämä on iloinen luonne, joka etsii auringon paistetta ja myöskin tahtoo antaa sitä muille. Pienistä asioista hermostuva. Tämän ihmisen elämään tulee tyyntä onnellisuutta. Hän saa ikäänkuin vastauksen kysymykseen, mitä hänen on tehtävä. Työ tulee ja tavalla sellaisella, jota hän vähimmän odottaa. Pieni pilvi on edessä, mutta se haihtuu pian ja tulee vakava auringonpaiste. Tuossa on vanhan naisen kasvot, laihat ja ryppyiset, tukka valkoinen ja ohut. Sillä ei ole tekemistä hiusten kanssa. Se tulee hyvin lähelle, tahtoen rakastaa, auttaa ja suojella. Hänellä oli tapana silittää tukkaansa näin (näyttää). Hänellä oli paljon surua elämässään.“

Tämänkin esineen omistaja oli itse läsnä ja vakuutti tuntevansa itsensä paljon sattuvammin kuvatuksi kuin hän itsekään olisi voinut tehdä. Viimeksi mainittu henkilö oli myöskin tunnettu ja oikein kuvattu.

Sitten otti mediumi pienen vihkosen, joka sisälsi nuoren tytön runotekeleitä, ja alkoi siitä kertoa:

„Tahtoisin laulaa, laulaa, ei oppineesti vaan yksinkerlaisesti kuin lintunen. Joku nuori henki tämä on ollut, ainakin hengeltään. Se on nainen, joka meni metsään, lintujen ja puitten keskelle siellä laulaakseen niitten seurassa. Vaikka nuori, oli hän paljon kokenut surua, hän vetäytyi pois ympäröivistä ihmisistä. Suuri heikkous ja suuret tuskat ennen kuolemaa. Mutta nyt hän on iloinen. Tunnen hänen siunaavan teitä. Hän oli hyvin hurskas. Näen hänet valkoisissa vaatteissa. (Ulkomuodon kuvaus.) Tunnetteko?“

„Tunnen.“

„Sanokaa vielä, miksi tässä on niin voimakas laulun tunne.“

„Se sisältää runoja.“

Tahtoisin kysyä: mitä on muistutettavaa esim. ylläolevan lausunnon todistavaisuudesta? Antaja vakuuttaa, että kukaan

muu ei tiennyt vihkosesta kuin hän. Kun mediumi otti esineen ja alkoi siitä puhua, ei antaja sitä ensin nähnyt eikä siis kukaan läsnäolijoista ajatuksillaan auttanut mediumin tunnustelemiskykyä. Tässäkin kuvauksessa yhdistyvät Mr. Petersin toiminnan kaksi puolta: yleisesti vakuuttava ja yksilökohtaisesti auttava. Kuinka iloiseksi tunsikaan itsensä esineen tuoja saadessaan manalle menneeltä hurskaalta äidiltään (pietistiltä) siunauksen! Se osotti, että Tuonelan tuvilla ei katsota muotoja ja kaavoja vaan ainoastaan henkeä, joka pysyy yhtäläisenä kautta muotojen vaihdoksen. Ylhäältä katsoen teosofia on yhtä kristillinen kuin konsanaan dogmatinen kirkollisuus. Mutta kuinka osasi mediumi antaa äidillisen siunauksen niin nuorelta henkilöltä? Jos hänen arvaamisensa olisi tullut kysymykseen, olisi hän tuskin tullut tätä tehneeksi. Antaja huomauttaa, että vihkonen oli kirjotettu nuoruusvuosina ja sen jälkeen säilytetty kätkössä tulematta uusien värähdysten yhteyteen.

Tämän jälkeen otti mediumi pöydältä naimissormuksen ja lausui siitä seuraavasti:

„Tämä ihminen oli hyvin magnetinen, ja puoleensavetävä. Hänen luontoansa oli ensin vaikea oppia tuntemaan, mutta sitten se avautui. Hänellä oli aina joku rohkaiseva sana sanottavana, jos miten kävi. Luja ystävä ja äärettömän totuudenmukainen. Hän oli uskonnollinen, olematta hurskaileva. Hänen muistonsa on valoinen. Hän kärsi paljon päästään viimeisessä sairaudessa, eikä näyttänyt voivan löytää sanoja. On aivan kuin olisitte kysynyt jotakin tämän sormuksen edelliseltä omistajalta ja hän vastaa: 'Olkaa aivan levollinen; kaikki hyvin'. Nyt on takananne nainen (se sama?) 30—35 v., mahdollisesti vähän vanhempi, vaaleaverinen, lihavahko. Hän hymyilee ikäänkuin sanoakseen: 'Sanokaa, että olen niin iloinen'. Näen vanhan naisen, joka tuo mukanaan lapsen ja tahtoo sanoa: 'Älkää huolehtiko, lapsi on minun kanssani'. Kun se lapsi kuoli, oli se teille kuin surun huippu. Ymmärrättekö?"

„Ei ole tapahtunut."

„On ikäänkuin hän olisi kärsinyt kurkustaan. Se on tyttö. Se ei tunnu olevan kuoleman ennustus vaan mennyttä."

„Jos se koskee minua, on se totta", sanoi asanomaisen rouva.

Tämä kaikki oli oikein „prikusta prikkuun". Sormus oli ollut läsnäolevan miehen rouva-vainajan. Lapsi oli hänen

vieressään istuvan nykyisen puolison tyttö (edellisistä naimisista), joka oli kuollut kurkkutautiin.

Mediumi otti sitten pöydältä raamatun ja lausui:

„Se ihminen, jolle tämä raamattu kuului, luki sitä paljon ja luki hurskaasti. Se vie minut ulos maaseudulle paikkaan, joka on likellä vettä. Talo ei ole iso, mutta siellä on kodikasta ja mukavaa, rauhan ja levon tunne. Tulen yhteyteen naisen kanssa, joka on sangen omituinen luonteeltaan. Hiljainen, ei näytä paljon tunteitaan, mutta usko on vahva. Tämä hiljainen esiintymistapa näkyi kaikissa elämän pikkuasioissa. Alkupuoli elämästä oli valoista, sitten tuli vaikeuksia, hitaasti mutta varmasti. Sitten tuli rahan häviötä. Jonkun ihmisen kuoleman kautta kadotettiin rahaa ja kaikki kävi mustaksi. Tässä on uskon tunne, jotakin todellista ja henkistä. Loppupuolella tuli tyynempää ja kirkkaampaa, niinkuin auringonlaskussa.

Näen 50—60 vuotiaan naisen, tukka vaalea, kasvot rypyssä j. n. e. Hänella on jotakin pään päällä, joku päähine, joka menee sivuille. Hän seisoo luonanne pitäen oikean kätensä päällänne. Onko oikein?"

„Raamattu oli äitini. Luonne pitää paikkansa, mutta en muista ulkomuotoa."

„Jos hän olisi elänyt, olisi teidän elämänne ollut helpompaa kuin se nyt on ollut. Se on ollut fyysillisesti ja mentalisesti karkeata. On täytynyt sekottua sellaisiin ihmisiin, jotka ovat olleet raakoja, mutta nyt se on ohi ja olette päässeet nousemaan sekä fyysillisesti, älyllisesti että henkisesti. Te teitte aina ennen kysymyksiä kirkollisille, joihin he eivät voineet vastata. Siellä ympärillänne surisee ikäänkuin pieni mehiläinen, se on aineellinen huoli, ei mentalinen. Henki, jonka luulitte äidiksi, käskee sanomaan: ‚Ei pidä hätäillä, pitää odottaa, niin selkenee'."

Kaikki seikat olivat paikallaan, jotka koskivat raamatun entistä ja sen nykyistä omistajaa. Mutta myöhemmin ajatellessaan sitä naisen muotoa, joka kesken kaikkea näkyi hänen sivullaan, arveli raamatun tuoja, että se nähtävästi oli hänen äitipuolensa, päässä karjalainen päähine.

Hänen oma äitinsä siis varmaan jo oli siirtynyt „deevakaniin".

„Mehiläisen surina" herätti hymyilyn asianomaisen tuttavissa, sillä parempaa kuvaa heidän mielestään ei voinut antaa hänen silloisesta mielentilastaan.

Mediumi otti sitten pöydältä rintaneulan ja lausui siitä:

„Tässä on alakuloisuuden ja kylmyyden tunne. On kuin tämä ihminen olisi tiennyt kuolevansa, mutta ei tahtonut kuolla. Hänellä olisi vielä ollut niin paljon tekemistä ja monet toivoivat, että hän olisi elänyt. Tulen yhteyteen luonteen kanssa, joka oli herttainen ja kaunis. Välistä saattoi siinä olla paljon hilpeyttä, jopa ylimielisyyttäkin. Mitä merkitsee „kolme kuukautta?“ On vaikea tulla yhteyteen, värähdykset ovat heikkoja, hän on mennyt kauas pois. Etupäässä väsymyksen tunne? Ymmärrättekö?“

„Kyllä.“

„Te itse olette johonkin määrin selvänäköinen — unissa. Jos jotakin tapahtuu niille, joita rakastatte, tunnette sen edeltä käsin. Se tulee aivan itsestään, etsimättä. Joku henki on luonanne. Näkyy epäselvästi. Kasvot pitkulaiset, isot siniset silmät, jotenkin terävä nenä, tahtoo kiittää teitä ja sanoo: 'minä ymmärsin, vaikken voinut vastata'. Kun hän kuoli, sanoitte te jotakin hänelle ja henki kuuli, mutta ei voinut ruumiillisesti vastata. Hyvin herttainen sielullisesti. Tunnetteko?“

„En tunne.“

„Hän seisoo vasemmalla puolellanne, nuori mies, kuoli n. 20—25 vuotiaana. Ei kuollut läheisyydessä eikä äskettäin vaan n. 10—15 vuotta sitten. Jotenkin pitkä, vaaleat, siniset silmät, hiukset vaaleat, luonne iloinen ja leikillinen. Hän on puettu työmiehen paitaan ilman kaulusta. Näyttää kirvestä. On elänyt kaukana ja ollut ikäänkuin orpana. Hän kuoli äkkiä tapaturman kautta. Ette voi muistaa? Nyt hän näyttää talon kuvaa. Pienenpuoleinen talo, paljon maata, likellä vesiputousta, varakkaitten talonpoikien lapsia.“

Mr. Petersillä näyttää olevan merkillinen kyky kohta nähdä, kellä ihmisellä on mediumistisia kykyjä. Tämä henkilö ei ainoastaan tilapäisesti näe „tosi-unia“, vaan varsin usein ja merkillisiä. Ja vaikka istunnossa näytti kuin se vainaja, josta mediumi puhui, olisi ollut hänen mielikuvituksensa tuote, sattuikin se olemaan yksi parhaimpia henkimaailman todistuksia. Perästäpäin näet läsnäolleen avioparin mieleen muistui mies, taidemaalari Viipurin puolelta, joka oli ollut heidän tuttavansa ja sukulaisensa ja johon kaikki mediumin sanat mitä sattuvammin soveltuvat, paitsi kirvestä ja kuolintapaa, josta he eivät ainakaan vielä mitään tiedä. He olivat hänen kuolemansa jälkeen tehneet hänelle kysymyksiä spiritistisen kokeilun avulla vastausta saamatta. Nyt tämä kaukainen asia johtui mieleen, kun vainaja sanoi „ymmärtäneensä, vaikkei voinut vastata“. Hän kävi puettuna sivulta

napitettuun kudottuun paitaan. Hänen asuinpaikkansa kuvaus oli kaikessa lyhyydessään sattuva. Ajatuksensiirto ei voi tulla kysymykseen, koskei kumpainenkaan läsnäolija silloin muistanut miestä. Hauska olisi saada kirveesenkin selvitystä.

Tämän jälkeen otti mediumi kirjan ja kertoi siitä:

„Levottomuuden tunne. Tehnyt paljon matkoja, lyhyitä ja pitkiä, vedellä. Sanoo suoraan totuuden, olkoon mieluista tai ei. Rehellinen, hyvä, vähän karkealla tavalla näyttää hyvyytensä. On kuin hän ei oikein kärsisi teosofiaa. Tekee hyvää työtä, mutta ei tahdo, että siitä pidetään ääntä. Jotakuinkin pitkä, täyteläiset kasvot, liikkuu ja kirjottaa nopeasti. Kirjaimet lyhyet ja terävät, käytännölliset. Jos hän sanoo pitävänsä jostakin, on siihen luottamista, sillä hän ei laske leikkiä. Hän on vähän pikainen, mutta ei ole mitään pahaa tahtoa sisällä. Tunnen laivan hajua, onko hän merillä?“

„Ei vielä.“

Tästä kirjottaa esineen tuoja: „Poikani oli todella kovin levoton siihen aikaan kuin kantoi kirjaa taskussaan. Muuten on osaksi oikein. Hänellä on kummallinen luonne, en itsekään ymmärrä häntä. Hän aikoi merille, mutta siitä ei tullut sitten mitään.“

Seuraavasta esineestä lausui mediumi:

„Tämä kello kuuluu jollekin, jolla luonnossaan on kaksi puolta, toinen käytännöllinen, toinen teoretisoiva. Se kuuluu miehelle, jota tahtoisin pitää ystävänä. Hän on tarkka luonteenarvostelija, analytinen ja kriitillinen. Ennen kuin hän tuli teosofiksi, punnitsi hän kauan asiaa joka puolelta. Hän otti sen vastaan ei ainoastaan päällä vaan myös sydämellä. Hän on kärsinyt paljon, ollut kaksi kertaa lähellä kuolemaa. Viimeisellä kerralla tuli hän elämään takaisin toisten takia. Innokas, mutta ei kovin tuntehikas. Hän kysyy itseltään kummastellen: Olenko tehnyt oikein? Joku henki sanoo: Oikein olet tehnyt, mutta tulet tekemään vielä enemmän työtä.“

Tämä henkilö on teosofisessa liikkeessä hyvin tunnettu. Luonteenkuvauksen harvat sanat ovat paikalleen käyviä. Tuo pikku kohta hengenvaaroista ja toisella kertaa tapahtuneesta paluusta „toisten tähden“ on aivan todenperäinen, vakuuttaa asianomainen. „Suurempi työ“ on tulevaisuuden asia.

Mediumi ottaa pöydältä kamman ja kysyttyään sen tuojaa puhuttelee häntä: „En tiedä, kuuluuko tämä kampa teille, (se kuului), mutta saan teistä levottomuuden tunteen. Te käytte läpi henkisen myrskyn. Se myrsky on ollut ympärillänne viimeisinä 6—9 kuukausina. Välistä tuntuu teistä:

'Minä heitän kaiken'. Mutta ansaitsee kyllä vaivaa, että taistelette. Te olette kummallinen luonne. Sisässänne on kaksi eri miestä, jotka eivät sovi keskenään. Antakaa korkeamman voittaa. Annan teille vastauksen: kolmen kuukauden perästä. Nyt olen lopettanut."

Kamman omistaja ei voinut mitenkään kieltää näiden sanojen totuutta ja minä henkilön hyvänä ystävänä voin ne myöskin taata. Minusta nähden mediumi usein muutamilla sanoilla ratkaisi sielutieteellisiä arvotuksia, joita ei edes likeinen pitempiaikainen tuttava olisi niin hyvin voinut selvittää. Mitä vähemmän mediumi itse ajattelee, ollen ainoastaan värähtelyille altis, sen paremmin hän pääsee käsiksi ihmisen sisäiseen sieluelämään ja sen historiaan, vieläpä usein tulevaisuuteenkin. Saamme myöhemmin nähdä, toteutuvatko myöskin ennustukset.

Olen kertonut kaikki tämän istunnon lausunnot järjestään ja niin täydellisesti kuin muistiinpanot ilmaisivat. Joitakin pienempiä kohtia on jäänyt pois. Lukija itse tarkastakoon ja miettiköön näitä merkillisiä todistuksia näkymättömistä maailmoista. Onko epäilystäkään siitä, että kunkin ihmisen sisällä on näkymätön henkiolento, paljon todellisempi „itse" kuin ruumiillinen olento? Onko totta, että meidän on „aivan mahdoton" saada minkäänlaisia tietoja haudan tuolta puolen?

Istunto oli loppunut. Mutta läsnäolijat olivat innostuneet eikä kukaan ruvennut tekemään lähtöä. Joku pyysi mediumia sanomaan muutamia sanoja Suomen kansasta. Hän lausui:

„Kullakin kansalla on omat psyykkiset värähtelynsä. Minulla on ollut täällä ennen kaksi istuntoa, mutta tulin niistä aivan epätoivoiseksi. Epäilin, tokko ollenkaan voisin tulla sielulliseen yhteyteen itse Suomen kansan kanssa. Ne värähtelyt, jotka nyt olen saanut, ovat olleet erinomaisen hyviä. Jos Teosofinen Seura Suomessa on tällaisista ihmisistä kokoonpantu, tulee teosofia leviämään valkean lailla. Minä, joka olen herkkätuntoinen, tunnen joukon värähtelyt. Ensimäisen kerran olen nyt saanut kiinni jostakin suomalaisesta."

„Tuletteko takaisin Suomeen?" kysyi joku kuulijoista.

„En tiedä, tunnen vaan sen, että on minun takanani, joka määrää, minne minun täytyy mennä. Olen monta vuotta tehnyt tätä työtä, kutsuttakoon sitä sitten teosofiseksi tai spiritistiseksi tai miksi tahansa. Olen varma siitä, että ken tällaiseen työhön on kutsuttu, hänen takanaan seisoo

myös voimia. 14 vuotta sitten eräs selvänäkijä sanoi minulle, mitä työtä tulisin tekemään, ennen kuin vielä mitään itse ymmärsin lahjoistani. Enkä ole itse omasta tahdostani jättänyt Englantia ja lähtenyt maita kiertämään. Olot ovat pakottaneet, ja nyt näen, että siinä on ollut karma. On aina vaikeata työskennellä uudessa maassa, mutta teosofien ja spiritistien kanssa on helpompaa, sillä ne ovat jotakin tutkineet. Silloin jää sulaa ympäriltä ja voin tulla tekemisiin suorastaan yksilöiden kanssa.

Teosofinen liike Venäjällä tulee olemaan hyvin suuri. Sikäläiset teosofit työskentelevät suurissa vaikeuksissa, mutta tulevat vielä tekemään koko Venäjän maan teosofiseksi. Venäjän teosofit ovat kaikkein epäitsekkäintä väkeä, mitä olen tavannut, valmiita uhraamaan kaiken asian eteen, jos tarvitaan."

Mediumi oli mitä paraimmalla tuulella lämpöisen tunnelman johdosta. Mutta yö läheni ja erota täytyi. Vielä myöhemmin pidettiin kaksi istuntoa teosofeja varten, mutta tämä ilta jätti kuitenkin läsnäolijoihin kaikkein eheimmän ja sopusointuisimman vaikutuksen. Kaikki tunsivat iloa siitä, että todellinen „mediumi" s. o. välittäjä oli tullut meitä kankeita suomalaisia vakuuttamaan korkeammista voimista kuin mitä itse voimme vaarinottaa. Ja kullakin hetkellä on oma värähtelytapansa. Sitä ei voi keinotekoisesti enää uudistaa.

V. H. V.

RAKASTA!

Tuulen huminassa Hyvähenki haasteli kerran ihmiselle näin:

„Ihminen! älä murheessa huokaile, älä kuolemaa pelkää, älä ylpeä ole, älä kadehdi!

Ole mielelläsi rakastavainen ja uhrautuvainen, niin olet iloinen ja onnellinen, sillä luonnonvoima vaatii sinut rakkauteen ja uhrautuvaisuuteen —!

Ole lempiluontoinen, niinkuin aurinko, joka lempien sinulle valonsa ja lämpönsä jakaa! Ole uhrautuvainen kuin

kuu ja tähdet, jotka pimeydessä valvovat ja valaisevat! Uhraudu, kuin kasvi ravinnoksi uhrautuu tai niinkuin eläin, joka ikänsä sinua palvelee! Ole uhrautuvainen kuin vesi, joka sinua ylläpitää, tai niinkuin maa, joka sinut helmassaan kantaa!

Niinkuin kasvit ja eläimet suojelevat ja rakastavat toisiaan ja toistensa seuraa, niin tulee sinun turvata ja rakastaa lähimäisiäsi!

Älä kuitenkaan ole kuin myrkyllinen kasvi tai haavottava ohdake, äläkä kuin vihainen härkä, joka puskee heikompansa, tai niinkuin verenhimoinen peto, joka juo toverinsa veren.

Älä ole raatelevainen, vaan ole rakastavainen, niin samalla olet onnellinen ja iloinen.

Mutta sinun tulee myös rakastaa itseäsi ja uhrautua itsellesi. Ja siksi ole sinä kuin puu, joka juurensa maahan lujittaa ja päänsä korkealle kurottaa, joka ravintonsa ja elämänsä maasta, ilmasta, valosta ja lämmöstä ottaa, joka itseään suojelee, kasvattaa, kehittää, mutta myös suojelee lähimäisiään ja jättää kuoltuaan tilansa ja tomunsa tuleville sukupolville.

Sinun tulee olla kuin hedelmäpuu, joka kantaa hyviä ja hyödyllisiä hedelmiä.

Kun sinä sellainen olet, niin et enää ole orja, vaan olet vapaa! Et ole paha, vaan olet omistanut vapauden vapaudesta, rakkauden rakkaudesta, hyvyyden hyvyydestä!

Ihminen! Luojasi rakastaa sinua ja on luonut sinut rakastamaan. Siis — rakasta luojaasi ja hänen luotujaan ja uhraa elämäsi saapuvalle, uudelle, suuremmalle elämälle.

A. Salmi.

KIRJALLISUUTTA.

Veikko Palomaa: *Rakkaus ja lempi* sekä silmäys sukupuoliasiain salaisuuksiin. Kustannusliike Vellamo. Palomaan kanta sukupuolikysymyksessä on sama kuin ennen, mutta tämä uusi kirja on ehdottomasti paremmin kirjotettu kuin „punainen kirja“ („Sukupuoliasia järjen ja hengen valossa“). Aivan selväksi käy lukijalle tekijän mielipide: 1) raskaasen naiseen ei pidä miehen kajota ja 2) „tusinamies“ olkoon oikeutettu elämään moniavioisuudessa, koska ei hän kuitenkaan voi kieltäytyä sukupuoliyh-

teyttä harjottamasta. Syy miksi tekijä puolustaa moniavioisuutta on siis se, että äidiksi tuleva nainen on oleva pyhä. Kuka tahtoisi tätä syytä moittia? Joskin on lääkäreitä, jotka väittävät, että sukupuoliyhteys ei ole äidille eikä sikiölle „vaarallista", on taas toisia, joiden mielestä kieltäytyminen on parempi. Ja mitä sanoo aikain kokemus? Että sikiö kärsii äidin antautuessa sukupuoliyhteyteen, koska äidin voimakkaat tunneväreilyt vaikuttavat myrkyttävästi kohdussa olevan lapsen tunne- eli astraliruumiisen. Lasten ja nuorukaisten kiihottunut ja ennenaikainen sukupuolivietti on suora seuraus vanhempain irstailusta. Jos tahdomme synnyttää ja kasvattaa rotevamman sukupolven, on meidän ennen kaikkea opittava hillitsemään himojamme. Tämä nyt on teosofisen siveysopin ensimäinen alkuläksy, ja Palomaan premissi on aivan paikallaan. Mutta voivatko kaikki olla yhtä mieltä hänen johtopäätöksensä kanssa? Kaksi uskonnollista suurmiestä on hänen puolellaan: Muhamet ja mormonien profeta. Ja jos puolueettomasti arvostelemme kysymystä, täytyy meidän tunnustaa, että laillinen polygamia (moniavioisuus) olisi rehellisempi, siveellisempi ja kaikin puolin puhtaampi kuin laillinen monogamia (yksiavioisuus) ja salassa rehottava prostitutsioni ja irstailu ja aviorikos. Mutta onko se ainoa keino asiain parantamiseksi? Ei suinkaan. Toinen aivan yhtä yksinkertainen keino on seuraava: oppikoot „tusinamiehetkin" hillitsemään itseään! Tämä keino on „yhtä yksinkertainen", sentähden että se tyydyttää sisäistä ihmistä yhtä suuressa määrin kuin toinen on himoille mieluisa. Sillä missä on se ihminen, joka on oppinut kieltäytymään ja olisi onneton? Ja vielä on eräs syy, miksi moniavioisuus mielestämme on alhaisempi ratkaisu, vaikkei Palomaa sitä näy kirjassaan koskettelevan, ja se syy on aviopuolisoiden keskinäinen suhde. Jos he rakastavat toisiaan — ja muusta syystä solmittu liitto ei ole mikään avioliitto —, niin heidän keskinäinen suhteensa on erityisen hieno, hellä ja puhdas. Kuinka he silloin *voisivat* olla uskottomia toisilleen häpäisemättä itseään ja toinen toistaan omissa silmissään? Tämä on kysymys, johon tekijä ei ole vastannut. Jokapäiväinen elämänkokemus vastaa siihen kyllä, että *voidaan*, mutta mitä omantunnonvaivoja ja sieluntuskia se voiminen ensin on maksanut, siitä ei puhuta julkisesti. (Sukupuoliproblemi on kuitenkin siksi vaikea ja monimutkainen kysymys, että pidätämme itsellemme oikeuden selvitellä kantaamme laajemmin joskus tulevaisuudessa.)

Ilmari Kianto: *Pyhä viha.* V. Kososen kustannuksella. Tämäkin romaani on tavallaan protesti nykyistä avioliittoa vastaan. Tosin se ei tunkeudu niin syvälle kuin Palomaan teos, se hyväksyy avioliiton luonnon asettamana suhteena kahden rakastavaisen välillä, mutta se vastustaa jyrkästi kirkon vihkimismonopoolia. „Pyhä viha" kirkkoa vastaan rajottuu kertomuksessa vihaan mainittua järjestelmää vastaan. Totta puhuen odottaa kirjalta alussa enemmän. Sankarin mietteet koskevat yleensä uskontoa ja kirkkoa, ja lukija alkaa jo toivoa, että hänestä tulee epäitsekäs ja objektiivinen totuudentaistelija, kun äkkiä kaikki muuttuu hänen rakastuessaan kirjan sankarittareen. Ettei hän silti ihannettaan heitä, vaikka hänen taistelunsa nyt supistuukin personalliseksi kamppailuksi oman siviliavioliittonsa oikeudellisuudesta, on luettava sankarille ansioksi. Mutta hieman lapselliselta vaikuttaa tekijän ilmeinen usko, että hänen sankarinsa nyt toden teolla uhrautuu ihanteensa puolesta. Kertomuksen lukee muuten mielihyvällä, sillä se on taidokkaasti ja paikotellen voimakkaasti kirjotettu.

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA.

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin.

138 Kysymys. P. S. Raamatussa sanotaan Marian tulleen raskaaksi pyhästä hengestä ja Jeesuksen syntyneen ilman fyysillistä isää. Kuinka tämä on teosofisesti ymmärrettävä?

Vastaus. Samalla tavalla kerrotaan muissa uskonnoissa niiden perustajista. Kaikkien äidit olivat neitsyeitä ja lapsi syntyi yliluonnollisella tavalla: Buddhan äiti Maaja, Krishnan äiti Deevaki, egyptiläisen Horus-Osiriksen äiti Isis-Neith, babylonilaisen Tammuz'in äiti Istar, meksikolaisen Quetzalcoatlin äiti Chimalma, Zoroasterin äiti — kaikki olivat koskemattomia neitsyeitä. Kuinka tämä nyt on ymmärrettävä? Ovatko Jeesus, Buddha, Krishna, Zoroaster j. n. e. todella syntyneet yliluonnollisella tavalla? Vai ovatko nämä kertomukset kauniita legendoja, joilla kansat ovat tahtoneet erikoisesti kunnioittaa suurimpia ja jaloimpia miehiään? Fyysillisesti katsoen ne epäilemättä ovat legendoja. Miksei näillä „Jumalanpojilla" olisi ollut fyysillistä isää niinkuin muilla ihmisillä? Mitä „jumalatonta" tai „saastaista" siinä olisi? Olisivathan he, jos olisivat tahtoneet, voineet luoda itselleen oman „harharuumiin" (maajaaviruupa) tarvitsematta kenenkään apua, mutta kun kerran tänne syntyivät tavalliseen fyysilliseen ruumiisen, niin tämä ruumis varmasti luotiin „luonnollisella" tavalla. Henkisesti katsoen taas yllämainitut legendat osottautuvat syväsisältöisiksi tosiasiain esityksiksi. Jumalanpojan elämäkerta on nimittäin mystillisesti ymmärrettynä samalla sielutieteellinen selonteko ihmisen salaisesta henkisestä kehityksestä. Jeesus, Buddha tai muu nimitys tarkottaa silloin ihmisen henkistä minää („Kristus meissä") ja kertomus heidän yliluonnollisesta syntymästään merkitsee, että ihmisen henkinen minä „syntyy" eli tulee tajuiseksi fyysillisesti vasta silloin, kun hänen personallinen sielunsa on „puhdistunut neitsyeksi".

139 Kysymys. M. K. Olen jostain teosofisesta kirjasta lukenut, että Mooses oli suurmies kuten Buddha y. m., mutta eikö raamatun todistuksen mukaan Mooseksen opettama Israelin jumala ollut raaka, kunnianhimoinen ja mielivaltainen jumala, joka kaikella tavalla sorti Israelin kansan vastustajia?

Vastaus. Mooses oli epäilemättä vihitty egyptiläisten mysterioihin; sen raamattukin todistaa (Ap. Teot, 7: 22). Että hän oli suuri kansanjohtaja ja lain laatija, kansansa pelastaja Egyptin orjuudesta, sen osottaa meille vanha testamentti. Niinikään, että hän juutalaisille ilmotti ikivanhat opit maailman luomisesta ja kehityksestä ja kymmenessä käskyssään antoi sille nerokkaan ojennusnuoran jokapäiväisessä elämässä. Mooseksen jumala oli se „Herra", jonka nimi oli *ahiyé asher ahiyé*, toisin sanoen „Minä olen se mikä minä olen", siis koko luonnossa ja ihmisen sisässä ilmenevä ikuinen henki (kts. II Moos. kirja, 3: 14).

Mutta väärin on luulla, että Mooses olisi kirjottanut n. k. Mooseksen kirjat. Genesiksen alkuluvuista on ehkä osa hänen kädestään. Kaikki muu on toisten kirjottamaa eikä Mooses niin muodoin ollenkaan ole vastuunalainen kaikista niistä julmista käskyistä, mitkä on pantu hänen jumalansa suuhun. Yleisesti tosin puhutaan Mooseksesta, ikäänkuin hän olisi jonkunlainen Jeesuksen vastakohta, vaikka olisi puhuttava juutalaisuudesta

ja sen eksoterisista opeista, joilla ei ole muuta kuin näennäinen yhteys Mooseksen todellisten oppien kanssa. Samalla tavalla on väärin syyttää Jeesusta ja hänen oppiaan kristillisen kirkon virheistä ja erehdyksistä ja hirmutöistä, eikä sitä moni teekään. Mutta miksei suoda samaa kunniaa Moosekselle?

140 Kysymys. M. K. Eikö olisi suuri edistysaskel ihmiskunnan kehitykselle, jos kansa yksimielisenä kieltäytyisi tekemästä sota-aseita ja menemästä sotaväkeen? Eikö tällä siveellisellä pahan vastustamisella kukistettaisi vastustajia?

Vastaus. Se kansa, joka yksimielisenä niin tekisi, olisi todella kulkenut melkoisen matkan täydellisyyden tiellä. Mutta missä on se viisas ja urhokas kansa?

TIEN VARRELTA.

Teosofisen Seuran Esoterinen Osasto. „Teosofian avaimen" lukijat tietävät, että T. S:ssa on olemassa sisäinen piiri, jonka jäsenille annetaan opetusta käytännöllisessä salatieteessä, jossa jäseniä opetetaan ja jossa he oppivat vastaamaan suuriin kysymyksiin: „kuinka voin tulla hyväksi ja palvella ihmiskuntaa? kuinka voin päästä Jumalan tuntoon ja totuuden tietoon?" Tämän esoterisen osaston eli „salaisen koulun" sisäisenä johtajana on eräs Mestari ja sen ulkonaisena päänä oli alussa H. P. Blavatsky, sittemmin — Mad. Blavatskyn kuoltua — ja nykyään Annie Besant. Koska monelta taholta on kysytty, minkälaisten ehtojen täyttäminen vaaditaan tämän sisäisen osaston jäseniksi pyrkijöiltä, tahdomme ilmottaa, että ainoastaan se T. S:n jäsen on oikeutettu pyrkimään esoteriseen kouluun, josta jäsenestä tiedetään, että hän vakavalla innolla ja ja hartaalla uhrautumisella on *parin vuoden aikana työskennellyt Teosofisen Seuran puolesta,* sillä sisäisen osaston tarkotus on palvella ihmiskuntaa teosofisen liikkeen kautta ja olla T. S:n sydämenä ja sieluna.

„Avustajain liitto". Tietäjän viime numerossa ilmotettiin, että T. S:n Suomalaisen Osaston hallinto oli päättänyt perustaa liiton, jonka jäsenet säännöllisillä raha-avustuksilla tekisivät laajemman teosofisen propagandatyön mahdolliseksi; liitto perustettaisiin, jos vähintäin 50 jäsentä siihen ilmottautuisi ennen elokuun 1 päivää. Kuinka nyt on käynyt? Ilmotus tehtiin nähtävästi ajalla ja tavalla, joka ei saanut joukkoja innostumaan. Tähän saakka on liittoon merkinnyt itsensä ainoastaan 22 jäsentä. Jos tähän tulokseen tyytyisimme, raukeisi siis koko hanke tyhjiin. Mutta me emme tyydy tähän tulokseen. Olemme vakuutetut siitä, että kun teosofilukijamme huomaavat mistä on kysymys, he eivät saata olla rientämättä rintamaan. Eräskin auttajaksi ilmottautunut kirjottaa meille: „T. S. palveleva veljistö on varmaan tervetullut ehdotus monelle sekä Seurassa että sen ulkopuolella olevalle teosofille. Varsinkin on Hallinto mielestäni keksinyt erinomaisen keinon — tarkotan Avustajain liittoa. Toivon mitä laajinta kannatusta tälle liitolle ja monen uuden perustamista!"

Liiton aate ei ole uusi: puolitoista vuotta sitten semmoinen oli meillä käytännössä. Maaliskuussa 1906 alkoi Palomaa teosofisena luen-

noitsijana kierrellä maita ja mantereita. Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike hankki hänelle vuosipiletin Suomen rautateillä ja kolmen kuukauden aikana hänelle maksettiin sadan markan kuukausipalkka T. K. ja K:n puolelta. Sitten huomattiin mahdottomaksi jatkaa yritystä liikkeen kustannuksella, jonka tähden T. K. ja K:n silloisen johtokunnan jäsenet ja eräät yksityiset teosofit antoivat kukin kymmenen markkaa kuukaudessa kesän ajalla, että Palomaa taas saattoi jatkaa matkojaan kolme kuukautta eteenpäin. Syyskuussa 1906 perustettiin vihdoin vapaaehtoisten avustajain liitto („Palomaan lista"). Siihen merkitsi itsensä 52 jäsentä. Kuuden kuukauden ajalla he maksoivat mikä minkin summan kuukaudessa. Kuukaudessa saatiin tällä tavalla kokoon Smk. 102: 55. Palomaan esitelmämatkat jatkoivat helmikuun loppuun 1907. Kukaan ei kieltäne, että tällä tavalla tehokkaasii edistettiin teosofian asiaa.

Kun hallinto nyt viime vuosikokouksessa saamansa kehotuksen mukaisesti otti asian puheeksi, ei se vielä varmasti ajatellut määrättyä luennoitsijaa. Mutta selvä on, että se henkilö, joka tällä tavalla uhraisi aikansa Seuran palveluksessa, on saava määrätyn kuukausipalkan, sillä kuinka hän muuten voisi jättää muun työnsä ja toimensa? Sata markkaa kuukaudessa ei ollut Palomaalle mikään loistava palkka, rakkautensa asiaan sai korvata mitä puuttui. Teosofista työtä ei tehdäkään „palkan vuoksi", vaikkei silti se teosofinen työ, joka vaatii tekijänsä koko ajan ja kaikki voimat, saa olla semmoista, että siihen voivat ryhtyä ainoastaan joutilaat pohatat tai toivottomat nälkätaiteilijat. On sitä kuitenkin yllin kyllin työtä teosofian palveluksessa niille, jotka ovat tilaisuudessa uhraamaan osan ajastaan ja voimistaan ilmaiseksi! Tästä viimemainitusta kohdasta kaikki teosofinen työ alkaakin.

Tahdomme vielä erehdysten välttämiseksi lisätä, että tämmöisenä kiertävänä luennoitsijana ei tulisi toimimaan Suomalaisen Osaston ylisihteeri. Hänellä on aikaa ainoastaan silloin tällöin käydä Osaston paikallisyhdistyksiä tarkastamassa, ja mitä hänen matkojensa taloudelliseen puoleen tulee, korvataan mahdollisesti syntyvä tappio Seuran varoista, joista tänä vuonna on määrätty 75 markkaa tarkotusta varten. Mutta tilapäisistä luentomatkoista paikkoihin, joissa teosofinen liike jo on löytänyt jalansijan, koituukin sangen harvoin tappiota.

Jos nyt teosofilukijamme vielä ottaisivat asiaa harkitakseen, toivomme, etteivät he pidä tuumaa tyhjänpäiväisenä, vaan liittyvät joukoissa Avustajain liittoon. Senpätähden julistamme vielä kerran:

Avustajain liiton jäseneksi voi päästä jokainen, joka ennen syyskuun 10 päivää ilmottautuu T S:n ylisihteerille, kirjailija Pekka Ervastille, os. Åggelby. Jäseneksi liitytään vähintäin kahdeksitoista kuukaudeksi ja jäsenen tehtävänä on rahallisesti avustaa teosofista liikettä. Avustus tapahtuu seuraavasti: jokainen jäsen saa hallinnolta erityisen säästölaatikon, johon hän joka päivä (mikäli mahdollista samaan aikaan) laskee rahan — suuremman tai pienemmän, mutta vähintäin viiden pennin rahan, samalla ajatellen avustuksen tarkotusta. Jos ennen syyskuun 10 p:vää on ilmaantunut ainakin 50 jäsentä, ryhdytään toimeen syyskuun 15 p:nä ja annetaan tarkempia tietoja aikakauskirjamme syyskuun numerossa.

Presidentin matkat. Mrs. Besant on nykyään Australiassa, jonne hän saapui Intiasta toukokuun 28 p:nä. Hän viipyy siellä koko kesän ja palaa Adyariin syyskuussa. Australiassa presidenttimme käy useammissa Teosofisen Seuran loosheissa, viipyen viikon tai pari kussakin, luennoiden ja opettaen. Tähän saakka saapuneitten tietojen mukaan hänen menestyksensä on ollut suurenmoinen. Isoimmat hallit on vuokrattu julkisia luentoja varten ja välistä on satoja saanut tilan puutteen takia kääntyä

ovelta takaisin. Papistokin on käynyt Mrs. Besantin luennoissa. Perthissa itse piispa lausui hänet tervetulleeksi. Sanomalehdet ovat tarkasti refereeranneet luentoja ja sisältäneet palstottain intervjuueja ja selontekoja Mrs. Besantista ja T. S:sta. Auttaakseen ajatuksen voimalla Mrs. Besantin luentoja pani Sydneyn paikallisyhdistys toimeen jäsentensä kesken säännöllisen meditatsionihetken klo 5,50:stä 6:teen illalla, jolloin kukin jäsen syvästi ajatteli tulevia luentoja — kuvitteli mielessään kuulijakunnan salissa ja Mrs. Besantin puhuvana, suuntasi ajatuksensa jälleensyntymisen ja karman aatteihin ja toivoi hartaasti yleisölle valistusta.

Toteenkäynyt ennustus. Meille on huomautettu, kuinka sanan mukaisesti on toteutunut Omantunnon viime joulukuun numerossa siv. 275 luettava astrologinen ennustus, joka oli otettu samana syksynä ilmestyneestä kirjasta. Siinä huomautettiin, että kun 30 p:nä jouluk. 1907 molemmat „pahat" planetat Mars ja Saturnus yhtyvät Kaloissa, Portugalin hallitsevassa merkissä, niin „siellä voi sattua vaikkapa vallankumous ja hallituksen muutos". Ei kulunut pitkä aika tuon aikamäärän jälkeen, kun hallitsija Portugalissa murhattiin ja itsevaltainen ministeri pakeni rajan yli. Ja jo monta kuukautta aikaisemmin, kun kaikki vielä oli tyyntä, huomasi tähteinkatsoja tapahtuman taivaan tähdissä.

Buddhanoppi Europassa. Lontoossa on perustettu Buddhalainen Seura, jonka presidentti on tunnettu orientalisti professori Rhys-Davids. Varsinaisesti buddhanuskoa opettamaan on Ceylonista tullut Lontoosen bhikku (munkki) *Ananda Matteya*, joka on syntyään englantilainen, mutta jo 18-vuotiaana luettuaan Edwin Arnoldin kuuluisan runoteoksen „The Light of Asia" (Aasian valo) kääntyi mielessään buddhalaiseksi. Myöhemmin hän matkusti Ceyloniin tutkiakseen buddhalaisia alkukirjotuksia sanskritin ja palinkielellä. Joulukuussa 1901 hän 29-vuotiaana hylkäsi maailman ja pukeutui keltavaippaan. Toukokuussa 1902 hänet juhlallisesti vihittiin bhikkuksi eli munkiksi, jolloin hän asetti tehtäväkseen sanghan (veljistön) ulottamisen länsimaahan. Samalla hän luopui vanhasta nimestään (Allan Mac Gregor) ja omisti uuden buddhalaisen nimensä. Piakkoin pystytettänee buddhalainen temppeli Lontoosen.

Saksassa Leipzigissä on myös perustettu buddhalainen yhdistys, joka ilmottaa aikovansa kohta perustaa luostarin Ticinoon Sveitsissä. Itämaalaista lähetystyötä aletaan siis tehdä Europassa ja tämä on varmaankin lähentävä itä- ja länsimaiden kansoja toisiinsa, ennen kaikkea herättämään kunnioitusta kristityissä, sillä kuten tiedämme buddhanuskon periaatteihin kuuluu, ettei saa panetella eikä vääristää toisten ihmisten uskoa ja uskonnollisia käsityksiä. Totuuden valo on vain sytytettävä. Silloin ne näkevät joilla on silmät nähdä.

T. S. Palveleva Veljistö. Englannissa on päätetty perustaa ja osaksi jo järjestetty seuraavat viisi Teosofisen Seuran Palvelevaan Veljistöön kuuluvaa liittoa: *1. Liitto sosialisen veljeyden edistämiseksi.* Liiton tarkotuksena on aikaansaada ystävällisiä yhteiskunnallisia suhteita kaikkiin uskontoihin kuuluvien henkilöiden kesken, jotka brittiläisellä alueella elävät. *2. Kansallisen kasvatuksen liitto.* Tämä liitto pitää uskonnollista ja siveellistä opetusta olennaisena kasvatuksen puolena ja edistää ainetta koskevien kirjojen kirjottamista ja julkaisemista. *3. Liitto vivisektsionin, rokotuksen ja taudinistuttamisen poistamiseksi.* Liiton tarkotuksena on tutustua tarpeellisiin tosiseikkoihin ja levittää tietoa niistä sekä työskennellä yhdessä toisten seurojen tai yksilöiden kanssa, jotka harrastavat samoja asioita. *4. Yhteiskunta-opillinen liitto;* yhteiskunnalliset ja lapsikysymykset. Liiton tarkotuksena on edistää asianomais-

ten kirjojen kirjottamista ja julkaisemista ja sovittaa teosofian oppeja yhteiskunnallisiin kysymyksiin; arvostella sekä miehiä että naisia samalla siveellisellä arvomitalla ja edistää niitten politillista yhdenvertaisuutta; tutkia vähämielisten lasten kasvatusta, pienten lasten hengensuojelusta ja muita lapsia koskevia kysymyksiä. *5. Liitto itämaalaisen ja salaisen tieteen tutkimista varten.*

Helsingin teosofiset luennot. Luentokausi alkaa taas sunnuntaina syyskuun 13 p:nä klo 12 päivällä, jolloin on tavanmukainen „pitkä luento." Luennot pidetään tästä lähtien Fabianinkadun 21:ssä, jossa T. S. on vuokrannut käytettäväkseen Ruotsalaisen Kansanpuolueen Nuorisonklubin isohkon luentosalin. Ruotsalaisia esitelmiä tulee myös säännöllisesti pidettäväksi joka sunnuntai klo 2 päivällä samassa paikassa ja ne luultavasti alkavat 20 p:nä; niistä kuitenkin vastedes annetaan tarkempia tietoja.

Kysymysillat. Kysymysiltoihin tulee tästälähtien Teosofisen Seuran jäsenillä olemaan vapaa pääsy; syrjäiset maksavat 10 p:iä. Koska kysymysillat alkavat, ilmotetaan myöhemmin.

Teosofisen Seuran huoneusto. Teosofisen Seuran „päämaja" Suomessa on nyt Bulevardinkadun 17:ssä. Pihan perällä, ovi porttiholvissa, on Seuralla yhteydessä Teosofisen Kirjaston kanssa käytettävänään kaksi sievää huonetta ynnä eteinen; toinen huoneista on siksi tilava, että isotkin looshit voivat siinä pitää kokouksiaan. Muutto pois Korkeavuorenkadun 45:stä katsottiin välttämättömäksi, koska sikäläiset huoneet olivat sopimattomat Seuran ja kirjaston tarkotuksia varten. Tuleeko Teosofinen kirjakauppa ja kustannusliikekin muuttamaan Bulevardinkadulle, sitä ei vielä ole päätetty.

Osotteen muutos. Tahdomme siis huomauttaa, että Teosofisen Seuran ja Teosofisen Kirjaston osote elokuusta alkaen on Bulevardinkatu 17, pihan perällä.

Päämajan aura. Kun nyt looshit alkavat pitää kokouksiaan uudessa huoneustossa, sopisi heidän muistaa, että paikka on pyhitettävä teosofian, s. o. totuuden ja rakkauden hengelle. Jokainen jäsen voisi astuessaan kynnyksen yli ajatella: „jospa ilmapiiri tässä huoneessa muodostuisi semmoiseksi, että jokainen ihminen, joka tänne tulee, tuntisi itsensä hengessään nostetuksi ja autetuksi! Tuntekoon jokainen, jättäessään tämän huoneen, että hänen sielunsa on puhdistunut ja että hänen luottavainen suhteensa rakkauden jumalaan on uudistunut!"

Uusia kirjoja. Painosta on ilmestynyt: *Kristinuskon salainen puoli*, kirjottanut Annie Besant, suomentanut V. H. V. Kansilehden piirtänyt E. K. Hinta Smk. 3: —, sid. 4: 25. Kuten lukijamme huomaavat, on hinta määrätty mahdollisimman alhaiseksi (alkuteos maksaa 6 shillinkiä, s. o. Suomen kirjakaupoissa 9 mk., tanskalainen käännös 3 kruunua, s. o. Suomessa 4: 50 paperikansissa), jotta tämä syvintä viisautta sisältävä kirja saataisiin leviämään laajoihin piireihin.

Näinä päivinä myös ilmestyy Bulwer Lyttonin *Zanoni* nimisen romaanin ensimäinen 48 suurta sivua käsittävä kaksoisvihko. Sen hinta on ainoastaan 50 p:iä (ilman postikulunkeja) ja on määrätty näin tavattoman alhaiseksi, jotta tuo ihmeellinen kirja loppuunmyytäisiin vähässä ajassa. Kirja on tosiaan sitä laatua, että se joka tilaa ensimäisen vihkon ei voi olla jatkoa hankkimatta. Johdatuksessa tekijä jo puhuu salaisesta veljeskunnasta, jonka hallussa on korkeita tietoja, ja tämä kirja on kirjotettu vuonna 1842!

Tahdomme myös muistuttaa niille lukijoillemme, jotka eivät ole T. S:n jäseniä, etteivät laiminlöisi tilaisuutta hankkia itselleen T. S:n ensimäistä vuosikertomusta, joka on saatavana 2 markalla.

Kaikki tilaukset tehdään tietysti Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, jonka osote toistaiseksi on Korkeavuorenk. 45.

Paikallisyhdistysten toiminta. Seuraavat tiedot ovat meille saapuneet: *Sampo Viipurissa. 3 p:nä* luki V. Suhonen suomentamansa englantilaisen pappismiehen J. Varschauerin kirjotelman: „Eläinten kuolemattomuudesta", minkä jälkeen alotettiin lukea H. P. B:n kirjaa „Teosofian avain". — *8:n päivän* illaksi oli looshi kunnioittaakseen suuren opettajansa H. P. B:n ja muidenkin teosofivainajien muistoa toimeenpannut H. P. B:n ja H. S. Olcottin kuvilla tilaisuutta varten koristetussa huoneustossaan illanvieton, jossa suoritettiin seuraava ohjelma:

1) Beethovenin Largo — soitti rva Hypén;
2) hra J. Leino esitti piirteitä H. P. B:n ja H. S. Olcottin elämästä;
3) „Sävel, sä huojenna huoliani" — lauloivat kolmiäänisesti pianon säestyksellä nti Relander sekä rvat Hypén ja Turunen;
4) Melartinin „Oi Herra" — lauloi pianon säestyksellä nti Relander;
5) rva Turunen luki „Bhagavad Gitasta" kuudennen keskustelun;
6) Weberin „Bön" — esitti edellämainittu trio;
7) luettiin rva Suhosen kirjottamat muistosanat H. P. B:lle ja H. S. Olcottille;
8) Beethovenin „Kuutamosonaatin I osa" — soitti rva Hypén, jota seurasi muutaman minuutin kestävä meditatsioni teosofisen työn edistämiseksi.

Yksinkertainen juhlamme, johon looshin jäsenet olivat tuoneet tuttaviaankin, oli osaaottaneiden mielestä kaikinpuolin onnistunut ja herättäen läsnäolleissa lämpymän, veljellisen tunnelman jätti se pysyvän muiston heidän mieliinsä. — *10 p:nä* jatkettiin „Teosofian avaimen" lukemista ja keskusteltiin luetun johdosta. — *17 p:nä* luki hra J. Leino suomentamansa P. E:n kirjotuksen „Onni", ja loppuaika käytettiin vapaasen keskusteluun. — *24 p:nä* luki hra J. Leino „Teos. Tidskriftistä" suomentamansa artikkelin „Alottelijan huolia", minkä jälkeen luettiin I:nen osa P. E:n esitelmästä „Viisauden Mestarit". — *31 p:nä* luettiin rva L. Suhosen suomentama Annie Besantin esitelmä: „Haudantakaisen elämän hyöty", minkä jälkeen hra J. Leino luki kirjottamansa evästyksen looshin jäsenille kesäloman vietosta. — Sihteeri vielä lisää kirjeensä lopussa: „Tähän päättyi nyt looshimme tämäntalvinen työkausi teosofisten totuuksien omistamiseksi ja sen jäsenet hajaantuivat tyytyväisin mielin ja herttaisesti toisiaan hyvästellen kukin tahollensa suurta äitiänsä „Luontoa" oppimaan. Vieläkin kaikuu korvissa keskinäinen evästys: tallettakaa kaikki kesän kuluessa oppimanne syksyyn tehdäksenne siitä meidätkin osalliseksi. Toivoen, että nyt levätessämme sovellutamme käytäntöön kaiken sen kauniin ja jalon viisauden, jota pitkän talven kuluessa meille niin runsaasti on tarjottu, lähdemme sydän täynnä luottamusta kohtalon viisaasen kaitselmukseen kesän sulosta nauttimaan."

Valoa kohti Iisalmessa. Yhdistyksemme on senjälkeen kun sen toiminnasta olemme tietoja antaneet, työskennellyt edelleen entiseen tapaansa. Kokouksia on pidetty säännöllisesti joka torstai-ilta, kesänkin aikana. Kokousten ohjelma on ollut ehkä monipuolisempi. Niinpä on niissä luettu P. Ervastin „Mitä on kuolema", kappaleita kirjasta „Teosofian avain" ja „Bhagavad-Gita". Myös on luettu jäsenten suomentamia

esitelmiä, kuten Annie Besantin esitelmä „Oppilaan tiestä", Leadbeaterin esitelmä „Psyykillisten voimien käyttämisestä ja väärinkäyttämisestä", Vadian kirjotus Adyar Bulletinista „Työmme seurassa" sekä sarjasta „Visdomsreligionen" suomennettu „Taivas, mikä ja missä se on". Yksi yleinen esitelmä „Kristinoppi ja Teosofia" on luettu. Kuulijoita oli viime mainittuun esitelmään tutustumassa kohtalaisen paljon. Kesäkiireiden päätyttyä sopinee toivoa „Valoa kohti" yhdistykselle yhäkin menestyksellisempää toimintaa.

Ilmotus.

Teosofisen Seuran jäseniä kutsutaan kokoon sunnuntaina syyskuun 6 p:nä klo 12 päivällä Ruotsalaisen Kansanpuolueen Nuorisoklubin huoneustoon, Fabianinkatu 21 Helsingissä, kuuntelemaan Hallinnon selontekoa Teosofista Kirjakauppaa ja Kustannusliikettä koskevista asioista ja sen johdosta neuvottelemaan.

Helsingissä elokuun 3 p:nä 1908.

T. S. Suomalaisen Osaston Hallinto.